

۱۱
انسانی

۱۱ انسانی
دفترچه سوال

۱۳ مرداد ۱۴۰۲

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
فاطمه ایلخانی، علی حسینی‌نوه، مهدیس حمزه‌ای، محمد حمیدی، فرداد روشنی، امیر زراندوز، حمید زرین‌کفش، احسان غنی‌زاده، فرشید کریمی	ریاضی و آمار (۱)
سعید جعفری، سیدعلیرضا علویان، افشین کیانی، محمد نورانی، علی وفائی خسروشاهی	علوم و فنون ادبی (۱)
مریم آقاییاری، محمود عاشوری‌دوجی، علیرضا قلی‌زاده، ولی‌الله نوروزی، مجید همایی	عربی، زبان قرآن (۱)
پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، غلامحسین عزیزی، علیرضا نصیری	منطق
سارا شریفی، فاطمه صفری، مهدی کاردان، زهرا محمدی	اقتصاد
فرداد روشنی، امیر زراندوز، مهدیس حمزه‌ای، علی حسینی‌نوه، محمد حمیدی، احسان غنی‌زاده، فرشید کریمی	ریاضی و آمار (۲)
سعید جعفری، سیدعلیرضا علویان، افشین کیانی، محمد نورانی، اعظم نوری‌نیا، علی وفائی خسروشاهی	علوم و فنون ادبی (۲)
حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، فرزانه حاجی، ریحانه خدابخشی، فاطمه صفری، فاطمه قائم‌مقامی	روان‌شناسی
مریم آقاییاری، محمود عاشوری‌دوجی، علیرضا قلی‌زاده، ولی‌الله نوروزی، مجید همایی	عربی، زبان قرآن (۲)

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی و آمار (۱)	ایمان جینی‌فروشان	محمد بحیرایی، امیرحسین ابومحبوب	سمیه اسکندری
علوم و فنون ادبی (۱)	اعظم نوری‌نیا	احسان کلاته‌عربی	الناز معتمدی
عربی، زبان قرآن (۱)	مریم آقاییاری	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل یونس‌پور	لیلا ایزدی
منطق	پرگل رحیمی	احمد منصوری	زهرا قموشی
اقتصاد	سارا شریفی	عاطفه طاهر	ستایش محمدی
ریاضی و آمار (۲)	ایمان جینی‌فروشان	محمد بحیرایی، امیرحسین ابومحبوب	سمیه اسکندری
علوم و فنون ادبی (۲)	اعظم نوری‌نیا	احسان کلاته‌عربی	الناز معتمدی
روان‌شناسی	ریحانه خدابخشی	محمد صمدی، عاطفه طاهر	ستایش محمدی
عربی، زبان قرآن (۲)	مریم آقاییاری	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل یونس‌پور	لیلا ایزدی

گروه فنی و تولید

آفرین ساجدی	مدیر گروه
مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی	گروه مستندسازی
مهین علی‌محمدی‌جلالی	حروف‌چین و صفحه‌آرا
سوران نعیمی	ناظر چاپ

آزمون ۱۳ مرداد ماه ۱۴۰۲

یازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده‌ی تراز ی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
ریاضی و آمار (۱)	۱	۲	۳	۵	۷	
علوم و فنون ادبی (۱)	۱	۲	۴	۶	۷	
عربی، زبان قرآن (۱)	۱	۲	۴	۵	۷	
منطق	۱	۳	۵	۷	۹	
اقتصاد	۱	۳	۵	۷	۸	

مدت پاسخ‌گویی: ۸۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۶۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۱)	اجباری	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	علوم و فنون ادبی (۱)	اجباری	۱۰	۱۱	۲۰	۲۵
۳	علوم و فنون ادبی (۱) - آشنا	اجباری	۱۰	۲۱	۳۰	
۴	عربی، زبان قرآن (۱)	اجباری	۱۰	۳۱	۴۰	۱۵
۵	منطق	اجباری	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰
۶	اقتصاد	اجباری	۱۰	۵۱	۶۰	۱۵

۱- برد تابع $f = \{(-1, a), (0, b-a), (1, 2-b)\}$ تک عضوی است. مقدار $a^2 + b^2$ کدام است؟

- (۱) $\frac{4}{9}$ (۲) ۴ (۳) $\frac{4}{3}$ (۴) $\frac{20}{9}$

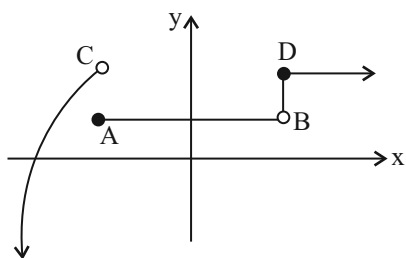
۲- اگر رابطه $f = \{(8, a+2b), (3, 4), (7, 2), (8, 7), (3, 2a-b)\}$ تابع باشد، $3a - b$ کدام است؟

- (۱) ۲ (۲) ۴ (۳) ۱ (۴) ۷

۳- اگر رابطه $R = \{(3, 2^{x+y}), (5, x^2 - y^2), (3, 32), (5, 15)\}$ یک تابع باشد، مقدار $\frac{xy}{2}$ کدام است؟

- (۱) ۸ (۲) ۴ (۳) ۲ (۴) -۴

۴- با کدام تغییر، وضعیت نمودار زیر از لحاظ تابع بودن یا نبودن، تغییر می‌کند؟

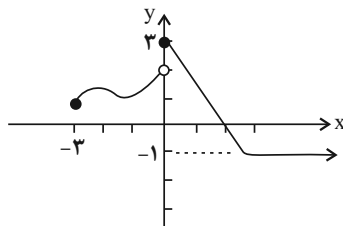
(۱) حذف نقطه D

(۲) حذف نقطه A

(۳) حذف پاره خط BD (نقاط بین B و D)

(۴) حذف نقاط با طول منفی

۵- با توجه به نمودار تابع زیر، اشتراک دامنه و برد شامل چند عدد صحیح است؟

(۱) ۳

(۲) ۴

(۳) ۵

(۴) بی‌شمار

۶- در تابع با ضابطه $f(x) = \frac{-2x}{-x^2+2}$ اگر $f(k) = 2$ باشد، حاصل $f(-2k+2)$ کدام است؟ ($k \in \mathbb{N}$)

- (۱) صفر (۲) -۲ (۳) ۴ (۴) $-\frac{4}{7}$

۷- اگر $x=2$ یک جواب معادله $\frac{2x^2}{a+x} + \frac{a-x}{x} = \frac{a}{x}$ باشد، مقدار a کدام است؟

- (۱) ۴ (۲) ۵ (۳) ۶ (۴) ۷

۸- دو شیر A و B به یک استخر متصل هستند. در حالتی که فقط شیر A باز باشد $\frac{1}{10}$ حجم استخر را ۴ ساعت زودتر از حالتی که فقط شیر B باز باشد، پُر می‌کند. اگر هر دو شیر باز باشند، آنگاه حجم کل استخر در ۴۸ ساعت پُر می‌شود. اگر شیر B به تنهایی باز باشد، کل حجم استخر در چند ساعت پُر می‌شود؟

- (۱) ۴۰ (۲) ۶۰ (۳) ۸۰ (۴) ۱۲۰

۹- اگر ریشه بزرگ‌تر معادله کسری $\frac{6x}{x-1} + \frac{x-1}{3x} = 3$ در معادله $\frac{1}{x} - \frac{2-x}{x+2} = \frac{k}{x(x+2)}$ صدق کند، آنگاه مقدار k کدام است؟

- (۱) $-\frac{1}{5}$ (۲) $\frac{34}{25}$ (۳) $\frac{56}{25}$ (۴) $\frac{26}{25}$

۱۰- مجموع جواب‌های معادله $-\frac{x^2+4x+3}{x^2+5x+4} = x + \frac{1}{x+4}$ ، کدام است؟

- (۱) -۱ (۲) -۴ (۳) -۵ (۴) معادله جواب ندارد.

۱۱- کدام گزینه درباره «وضعیت فرهنگی قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم» نادرست است؟

- (۱) این دوره با دانشمند بزرگی چون محمد بن زکریای رازی آغاز شد.
(۲) در این دوره، امرای سامانی با تأکید بر ضرورت تألیف به زبان فارسی دری و گردآوری تاریخ گذشته ایران، به هویتی مستقل در برابر خلافت بغداد دست پیدا کردند.
(۳) این دوره، دوران غلبه، رواج، حفظ و ارائه آداب و رسوم ملی بود.
(۴) در این دوره، اصطلاحات علمی، ادبی، دینی و سیاسی جدید از راه اندرزننامه‌های منثور وارد فارسی دری شد.

۱۲- با توجه به ابیات زیر، به ترتیب چهره‌های شاخص هر یک از انواع ادبی در قرن‌های چهارم و پنجم، در کدام گزینه آمده است؟

الف) نه دیو و نه شیر و نه نر ازدها	ز شمشیر تیزم نیابد رها
ب) ساقی، تو بده باده و مطرب تو بزن رود	تا می خورم امروز، که وقت طرب ماست
ج) خنک آن که آسایش مرد و زن	گزیند بر آسایش خویشتن

- (۱) فردوسی - عنصری - کسایی
(۲) فردوسی - رودکی - کسایی
(۳) رودکی - شهیدبلخی - ناصرخسرو
(۴) رودکی - عنصری - شهیدبلخی

۱۳- کدام گزینه برای جاهای خالی مناسب است؟

«نثر دوره سامانی ... است و بیشتر به موضوع‌های ... توجه دارد. کتاب تفسیر طبری به زبان ... نوشته شده است.»

- (۱) ساده و روان - حماسی، ملی و تاریخی - عربی
(۲) موزون و روان - حماسی، تغزلی و تاریخی - عربی
(۳) ساده و روان - حماسی، ملی و تاریخی - فارسی
(۴) موزون و روان - حماسی، علمی و تاریخی - فارسی

۱۴- چند مورد از گزاره‌های زیر درباره «زبان فارسی میانه» درست است؟

- الف) زبان‌های ایرانی میانه به دو دسته تقسیم می‌شوند.
ب) شعرهای مکتوب زبان پهلوی نسبت به نثر فراوانی بیشتری دارند.
پ) آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیشتر آثار دینی زردشتی است.
ت) به علت قرار گرفتن در مرحله‌ای میان فارسی باستان و فارسی نو، «فارسی میانه» نامیده شده است.
ث) منظومه «درخت آسوریک»، اصل پارتی و «یادگار زریران» اصل پهلوی دارد.
- (۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۱۵- نوع سجع در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) کجا سر دوست از دوست مستور است؛ چگونه حسن دعوی دوستی کند که مهجور است.
(۲) الهی! چون تو حاضری چه جویم و چون تو ناظری چه گویم.
(۳) الهی! همه سر آسوده خواهند و حسن دل آسوده.
(۴) الهی! روزم را چون شبم روحانی گردان و شبم را چون روز نورانی.

۱۶- ترتیب ابیات زیر به لحاظ داشتن آرایه‌های «تشبیه، استعاره، سجع و مجاز» کدام است؟

الف) کفر زلفش ره دین می‌زد و آن سنگین دل	در پیشش مشعلی از چهره برافروخته بود
ب) گفتم به نیرنگ و فسون، پنهان کنم ریش درون	پنهان نمی‌ماند که خون، بر آستانم می‌رود
پ) و گر رفت و آثار خیرش نماند	نشاید پس مرگش الحمد خواند
ت) ای پسته تو خنده زده بر حدیث قند	مشتاقم از برای خدا یک شکر بخند
- (۱) الف، ت، ب، پ   (۲) الف، ب، پ، ت   (۳) ت، الف، ب، پ   (۴) ت، الف، پ، ب

۱۷- در کدام بیت نشانهٔ هجایی «U – –» چهار بار تکرار شده است؟

(۱) اگر کاری کنی مزدی ستانی	چو بیکاری یقین بی مزد مانی
(۲) پیمبر بدان داد مر علم حق را	که شایسته دیدش مر این مهتری را
(۳) و گر مر خویشتن را از سخن بی‌بهره پسندی	مرا گر چون تو فرزندی نباشد بر زمین شاید
(۴) رهایی نیابد هم از مرگ خویش	مبارز چو عاجز شود در قتال

۱۸- تعداد واج‌های «و، ی» در جایگاه صامت در کدام گزینه نادرست آمده است؟

(۱) یا می دهش از بلبله یا خود به راهش کن هله	زیرا میان گلرخان خوش نیست عفریت ای پسر (۵)
(۲) ما را که پیدا کرده‌ای نی از عدم آورده‌ای	ای هر عدم صندوق تو ای در عدم بگشاده در (۴)
(۳) خواهم یکی گوینده‌ای آب حیاتی زنده‌ای	کآتش به خواب اندر زند وین پرده گوید تا سحر (۶)
(۴) در لطف اگر چون جان شوم از جان کجا پنهان شوم	گر در عدم غلطان شوم اندر عدم داری نظر (۳)

۱۹- در بیت زیر چند هجای کوتاه وجود دارد؟

«آن رفت که می‌رفتم در صومعه هر باری	جز بر در میخانه این بار نخواهم شد»
- (۱) نه   (۲) هفت   (۳) شش   (۴) ده

۲۰- کدام بیت از نظر مفهومی با سایر گزینه‌ها یکسان نیست؟

(۱) صبر است عقل را به جهان همتا	بر جان نه این بزرگ دو همتا را
(۲) صبر است کیمیای بزرگی‌ها	نستود هیج داننا صـفـرا را
(۳) بر عشق توام نه صبر پیداست نه دل	بی روی توام، نه عقل بر جاست نه دل
(۴) همی تا کند پیشه، عادت همی کن	جهان مر جفا را، تو مر صابری را

۲۱- موارد کدام گزینه درباره تاریخ ادبیات «سه قرن اول هجری» صحیح است؟

- الف) پس از سقوط دولت اشکانی و از دست رفتن استقلال سیاسی ایران، ایرانیان در سه قرن نخست هجری به فعالیت‌های علمی و ادبی خود ادامه دادند.
 ب) در آغاز قرن سوم، دولت نیمه‌مستقل طاهری و پس از آن دولت مستقل سامانی بر سر کار آمد.
 پ) یعقوب لیث صفاری برای ایجاد حکومت و دولت مستقل ایرانی و برانداختن حکومت بغداد دست به کار شد تا اقتدار ایران را به آن بازگرداند.

ت) ایرانیان در سه قرن نخست هجری به زبان‌های فارسی، عربی و پهلوی آثار فراوان پدید آوردند.

۱) الف، ب   ۲) الف، پ   ۳) پ، ت   ۴) پ، ب

۲۲- از نگاه تاریخ ادبیات در عبارت زیر چند غلط به چشم می‌خورد؟

«سامانیان از ترکان آل افراسیاب شکست خوردند و خراسان ابتدا به دست سبکتگین و بعد پسرش مسعود افتاد و سلسله غزنوی در سال ۴۵۱ هجری در شهر بخارا تشکیل شد. غزنویان نیز برای ماندگاری حکومت نوپای خود ناگزیر شدند زبان پارسی را رواج دهند.»

۱) چهار   ۲) سه   ۳) دو   ۴) یک

۲۳- عبارت «شاعران قرن چهارم و اوایل قرن پنجم، بیشتر به واقعیت‌های بیرونی نظر داشتند.» درباره کدام ابیات مصداق دارد؟

- الف) رایت همّت ز ساق عرش بر باید فراشت
 ب) تو در بحر محیط ای دل جو غواصان یکی غوطه
 ج) باز بر ما وزید باد شمال
 د) خلیل ار نیستی چه بود؟ تو با عشق آی در آتش
 ه) هرگز کسی نداد بدین سان نشان برف
 تا توان افلاک زیر سایه پر داشتن
 بکن هزمان اگر خواهی که از موجش رها یایی (هزمان: هر زمان)
 آن شمال خجسته پی مرکب
 که تا هر شعله‌ای ز آتش درخت ارغوان بینی
 گویی که لقمه‌ای است زمین در دهان برف

۱) ب - ج   ۲) ج - ه   ۳) الف - د   ۴) ه - ب

۲۴- در موارد زیر، چند بیت فاقد سجع هستند؟

- الف) گلزار کند عشقت آن شوره خاکی را
 ب) من ز سلام گرم او آب شدم ز شرم او
 ج) نادر جمال باید کاندز زبان نیاید
 د) مست شوند چشم‌ها از سکرآت چشم او
 ه) هیچ فلک دفع کند از سر خود دور سفر؟
 و) زان نور همه عالم هر شیوه همی‌نالیم
 دربار کند موجت این جسم سحابی را
 وز سخنان نرم او آب شوند سنگ‌ها
 تا سجده راست آید مر آدم صفی را
 رقص کنان درخت‌ها پیش لطافت صبا
 هیچ زمین دفع کند از تن خود زلزله را؟
 تا بشنود احوالم ای دوست مخسب امشب

۱) سه   ۲) چهار   ۳) پنج   ۴) دو

۲۵- نوع سجع‌های به کار رفته در متن زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

«به نام خداوندی که به هیچ چیز و هیچ کس نماند. یاد او آیین زبان و دیدار او زندگی جان. پادشاه است بی‌سپاه، و استوار است بی‌گواه. گفته‌اند هر حرفی چراغی است از نور اعظم افروخته، آفتابی است از مشرق حقیقت طالع گشته. این قرآن متقیان را هدی است، مؤمنان را شفاست، آشنایی را سبب است، روشنایی را مدد است.»

۱) متوازی، مطرف، متوازی، متوازن، متوازی   ۲) مطرف، متوازی، مطرف، متوازی، متوازن

۳) متوازی، مطرف، متوازن، مطرف، متوازی   ۴) مطرف، متوازی، متوازی، مطرف، متوازن

۲۶- ترتیب قرار گرفتن ابیات از نظر داشتن آرایه‌های «تلمیح، تشبیه، سجع، واج آرای، واژه آرای» در کدام گزینه درست است؟

- الف) هزاران شاهد مه رو، گرفته هر یکی شمعی
ب) به ماه مصر ز یک پیرهن مضایقه کرد
ج) چنان به فکر تو در خویشتن فرو رفتیم
د) چشم گشا و رو نگر جرم بیار و خو نگر
ه) خیال روی کسی در سر است هر کس را
- ۱) ب، ه، الف، د، ج
۲) د، الف، ج، ب، ه
۳) ب، الف، د، ج، ه
۴) الف، د، ج، ه ب

۲۷- کدام یک از مصراع‌های زیر با یکدیگر هموزن هستند؟

- الف) هر که چیزی دوست دارد جان و دل بر وی گمارد
ب) ملکا ذکر تو گویم که تو پاکی و خدایی
ج) آفتاب از کوه سر بر می‌زند

د) باغ رضوان است این جا یا خراسان است این جا

- ۱) الف، ب
۲) ب، ج
۳) د، ج
۴) الف، د

۲۸- تعداد هجاهای کشیده در کدام بیت کمتر است؟

- ۱) امشب به آه سرد ره خواب می‌زدم
۲) گران‌خوابی که آه سرد را مهتاب می‌داند
۳) گفتم که چشم چرخ چنین چشم هیچ دید
۴) در تنور سرد خودداری نمی‌آید ز نان
- در کوی یار، سیر چو مهتاب می‌زدم
نسیم صبح محشر را فسون خواب می‌داند
سوگند خورد و گفت مرا نیست هیچ یاد
درد و داغ عشق را بر خویش بستن مشکل است

۲۹- نشانه‌های هجایی کدام بیت به این شکل (---U / ---U / ---U / ---U) نیست؟

- ۱) نکوهش مکن چرخ نیلوفری را
۲) از آنم قصد جان کردی که من برگردم از کویت
۳) چو آب آشفته جان بر کف روانم تا کجا سروی
۴) شبی دل را به تاریکی ز زلفت باز می‌جستم
- برون کن ز سر باد و خیره‌سری را
معاذاً الله که برگردم چه گردانی به جان ما را
چو قد و قامتت بینم روان در پایش آویزم
رخت می‌دیدم و جامی هلالی باز می‌خوردم

۳۰- در کدام گزینه تقطیع هجایی دو مصراع با یکدیگر برابر نیست؟

- ۱) هنوز از نهالت نرسیده است گل
۲) زنده شود چون به سرش بگذری
۳) ظلم باشد بر چنان صورت نقاب
۴) از سر برون کن سرکشی امروز با ما باده خور
- خود اندر جهان تاج بر سر نهیم
جان جهان خوانند مرا آن صنم
وان که در آمد به کمندت نجست
ای باغ زردآلو و به ما نیز هم بد نیستیم

■ ■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ أَوْ الْمَفْهُومِ (۳۱-۳۵):

۳۱- «عَلَى كُلِّ الْمُسْلِمِينَ أَنْ يَحْتَرِمُوا الْأَدْيَانَ الْإِلَهِيَّةَ وَيَتَعَايَشُوا مَعَ بَعْضِهِمْ تَعَايُشًا سَلْمِيًّا!»

- (۱) بر همهٔ مسلمانان واجب است که به ادیان الهی احترام بگذارند و با یکدیگر مسالمت‌آمیز همزیستی داشته باشند!
- (۲) همهٔ مسلمانان باید به دین‌های خدا احترام گذاشته و نسبت به یکدیگر زندگی مسالمت‌آمیز برقرار کنند!
- (۳) بر همهٔ مسلمانان واجب است که دین‌های الهی را محترم بشمارند و برای یکدیگر زندگی توأم با سلامتی را آرزو کنند!
- (۴) بر هر یک از مسلمانان لازم است که به دین خداوند احترام بگذارند و با یکدیگر همزیستی صلح‌آمیز داشته باشند!

۳۲- عَيْنُ الْخَطَأِ:

- (۱) «تُشَاهَدُ غِيْمَةٌ سَوْدَاءٌ عَظِيمَةٌ فِي سَمَاءِ الْمَدِينَةِ.»: ابر سیاه بزرگی در آسمان شهر دیده می‌شود!
- (۲) «تُصْبِحُ الْأَرْضُ فِي فَصْلِ الرَّبِيعِ مَفْرُوشَةً بِالْأَزْهَارِ.»: زمین در فصل بهار پوشیده از گل‌ها می‌شود!
- (۳) «شَرَفْتُمُونَا، تَفَضَّلُوا يَا أَعْزَائِي، أَهْلًا وَسَهْلًا بَكُمْ.»: ما را مشرف فرمودید، بفرمایید ای عزیزانم، خوش آمدید!
- (۴) «لَا يَقْبَلُ الشَّعْبُ الْإِيرَانِيَّ أَيَّ ضَعْفٍ مِنْ جَانِبِ الْأَعْدَاءِ.»: ملت ایرانی هیچ فشاری را از جانب دشمن قبول نکرده‌است!

۳۳- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) «تَوَاضَعُوا لِمَنْ تَتَعَلَّمُونَ مِنْهُ وَ لِمَنْ تَعَلَّمُونَهُ.»: برای کسی که از او یاد می‌گیرید و برای کسی که به او علم می‌آموزید، فروتنی کنید!
- (۲) «الْمُؤْمِنُ مَنْ أَمِنَهُ النَّاسُ عَلَى دِمَائِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ!»: مؤمن کسی است که مردم از او بر مال‌ها و جان‌هایشان در امان باشند!
- (۳) «أَعْطَيْتَنِي تِلْكَ الْحَبُوبَ الْمُسَكَّنَةَ مِنْ دَاخِلِ الْمَخْزَنِ لِأَنِّي صَدَاعٌ.»: آن قرص‌های آرام‌بخش را از داخل کمد به من داد، چون من سردرد داشتم!
- (۴) «إِنْقَطَعَ تَيَّارُ الْكِبْرِيَاءِ فِي سِتَّةِ صُفُوفٍ فِي السَّاعَةِ الثَّامِنَةِ!»: جریان برق در نُه کلاس در ساعت شش قطع شد!

۳۴- «هَمَكِي بِه رَيْسَمَانِ خَدَا چَنَگِ مِي‌زَنِيمِ وَ پَرَاكَنَدِه نَمِي‌شُويم.»:

- (۱) كَلْنَا اِعْتَصَمْنَا بِحَبْلِ اللَّهِ وَ لَا تَفَرَّقْنَا.
- (۲) نَعْتَصِمُ بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَ مَا تَفَرَّقُوا.
- (۳) كَلْنَا اِعْتَصَمْنَا بِحَبْلِ اللَّهِ وَ مَا تَفَرَّقُوا.
- (۴) نَعْتَصِمُ بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَ لَا نَتَفَرَّقُ.

۳۵- ما هو الصحيح حول المفهوم للمعادل التالي؟ «هر که علم خواند و عمل نکرد، بدان مائد که گاو راند و تخم نیفشاند!»

- (۱) اِعْلَمِ أَنَّ السَّعَادَةَ فِي مَسَاعِدَةِ النَّاسِ.
- (۲) الْعَالَمُ بِلَا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ بِلَا ثَمَرٍ.
- (۳) الْعَالَمُ حَيٌّ وَ إِنْ كَانَ مَيِّتًا.
- (۴) ﴿كُلَّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ﴾

٣٦- عَيْنِ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حُرُوفِ الْكَلِمَاتِ:

- (١) لَا يَجْتَمَعُ الْبُخْلُ وَالْكَذِبُ فِي الْمُؤْمِنِ!
(٢) أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً!
(٣) الْمُؤْمِنُ يُسْتَعْفِرُ اللَّهَ لِذَنْبِهِ!
(٤) سَنُشَجِّعُ اللَّاعِبِينَ فِي سَاحَةِ الْمَدْرَسَةِ لِلْمُسَابَقَةِ!

٣٧- عَيْنِ مَا لَيْسَتْ فِيهِ الْمُتَضَادَّتَانِ:

- (١) اللَّهُ يُنْزِلُ الْمَطَرَ مِنَ السَّمَاءِ وَيَرْفَعُ الْوَيْلَ رَأْسَهُ لِرُؤْيَا الْمَطَرِ!
(٢) اللَّهُ غَفْرٌ رَجُلًا وَذَلِكَ الرَّجُلُ عَمِلَ أَعْمَالًا صَالِحَةً فِي حَيَاتِهِ!
(٣) ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا﴾
(٤) الْمُعَلِّمُ جَلَسَ عَلَى الْكُرْسِيِّ وَ قَامَ التَّلْمِيزَ الْمَثَالِي لِاحْتِرَامِهِ!

٣٨- عَيْنِ الْخَطَأِ عَنِ الْمَفْرَدَاتِ التَّالِيَةِ:

- (١) عَمَّالٌ: هُمُ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ لِمَصْلَحَةِ الْأَعْدَاءِ وَ ضَعْفِ الْمُوَاطِنِينَ!
(٢) الْكَذِبُ: مِنَ الرَّدَائِلِ الْأَخْلَاقِيَّةِ وَ يَأْمُرُ الْإِسْلَامُ بِالِابْتِعَادِ عَنْهُ!
(٣) الْثَلْجُ: يَنْزِلُ عَلَى الْجِبَالِ وَ نَشَاهِدُهُ فِي فَصْلِ الشِّتَاءِ غَالِبًا!
(٤) مُكَيِّفُ الْهَوَاءِ: جِهَازٌ لِلخَّلَاصِ مِنْ حَرَارَةِ الصَّيْفِ!

٣٩- عَيْنِ مَا لَيْسَ فِيهِ الْفِعْلُ الثَّلَاثِيُّ الْمَزِيدُ:

- (١) إِنَّ التَّقْوَى لَا يَتَجَلَّى إِلَّا فِي الْأُمُورِ الْجَارِيَةِ!
(٢) يَا بِنْتِي لَا تَحْتَقِرِي مِنَ الْخَيْرِ شَيْئًا!
(٣) مِنَ الْبِدَايَةِ قَامَ الْإِنْسَانُ بِتَقْلِيدِ مِنَ الطَّبِيعَةِ حَوْلَ إِنتَاجِ الْكَلِمَاتِ!
(٤) قَدْ تَأَمَّلَ اللُّغَوِيُّونَ مِنْذُ الْقَدِيمِ حَوْلَ مَوْضُوعِ نَشْأَةِ اللُّغَةِ!

٤٠- عَيْنِ الْفِعْلِ مِنْ بَابِ التَّفَاعُلِ:

- (١) يُحَاوِلُ الْعُلَمَاءُ أَنْ يَعْرِفُوا سِرَّ تِلْكَ الظَّاهِرَةِ!
(٢) أَيُّهَا الطَّلَّابُ؛ تَعَاوَنُوا لِحَلِّ الْمَشَاكِلِ!
(٣) كَادَ الشَّابُّ يَصِلُ إِلَى مَا يَحِبُّهُ إِنْ كَانَ يُوَاصِلُ أَعْمَالَهُ!
(٤) كُنْتُ وَافِقْتُ أَخِي لِفَتْحِ مَكَانٍ لِبَيْعِ الْكُتُبِ الْعِلْمِيَّةِ!

۴۱- در کدام گزینه تعداد مفاهیم کلی و جزئی برابر است؟

(۱) گردنبند طلایی، شوهر خواهرم، بلندترین برج جهان، امروز

(۲) کلی، جزئی، من، ۴۰ کارمند این سازمان

(۳) عطار (شاعر)، امروز، فردا، اورانوس

(۴) الهه (چیزی که پرستش می‌شود)، ماه آسمان، اسم اشاره، کشور اسلامی

۴۲- دفترچه‌ای که در دست شماست، ... دفترچه است و خودکار قرمز احمد مفهومی ... است.

(۱) مفهوم - جزئی

(۲) مفهوم - کلی

(۳) مصداق - کلی

(۴) مصداق - جزئی

۴۳- نسبت میان مفاهیم «شیر و شتر» و «غیر شیر و غیر شتر» به ترتیب، کدام است؟

(۱) تباین - تباین

(۲) تباین - عموم و خصوص من وجه

(۳) عموم و خصوص من وجه - تباین

(۴) عموم و خصوص من وجه - عموم و خصوص من وجه

۴۴- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) وقتی که تنها یک مفهوم در رابطه خاص تر است، نوع رابطه عموم و خصوص مطلق است.

(۲) رابطه دو مفهوم که هر دو به یک اندازه فقط خاص تر باشند، تباین است.

(۳) رابطه دو مفهوم که هیچ کدام عام تر و خاص تر از دیگری نباشد، تساوی است.

(۴) در عموم و خصوص من وجه یک مفهوم از هر جهتی خاص تر از مفهوم دیگری است.

۴۵- در یک طبقه‌بندی صحیح از مفاهیم، کدام نوع از مفاهیم نباید وجود داشته باشند؟

(۱) مفهومی که هیچ مصداق بیشتری از مفهوم دیگر ندارد.

(۲) دو مفهوم که هیچ مصداقی را نمی‌توان میانشان مشترک یافت.

(۳) مفهومی که تمامی مصداق مفهوم دیگر را در بر بگیرد.

(۴) دو مفهوم که مصداق مشترک و مصداقی اختصاصی داشته باشند.

۴۶- کدام گزینه به ترتیب متناسب با سه گزاره زیر است؟

- «مثلث، شکلی است که دارای سه ضلع است.»

- «در این تعریف به تحلیل مفهوم مورد نظر می‌پردازیم.»

- «در دسته‌بندی ویژگی‌های یک مفهوم، به ویژگی مشترک با سایر مفاهیم مشابه گفته می‌شود.»

- (۱) تعریف مفهومی - تعریف مفهومی - امر عام
(۲) تعریف مفهومی - تعریف مفهومی - امر عام
(۳) تعریف لغوی - تعریف مفهومی - امر خاص
(۴) تعریف مفهومی - تعریف مفهومی - امر خاص

۴۷- تعریف ذکر شده در کدام گزینه با تعریف زیر اشکال مشابهی دارد؟

«دریا: مقدار بسیار زیادی آب که در یک فرو رفتگی بزرگ از زمین مجتمع شده است.»

- (۱) روزنامه: رسانه‌ای برای انتشار اخبار که روزانه منتشر می‌شود.
(۲) دانشگاه: مرکزی دولتی برای ادامه تحصیلات پس از دیپلم.
(۳) فوتبال: بازی‌ای که هدف آن به ثمر رساندن گل‌های بیشتر است و به برد یکی از دو تیم می‌انجامد.
(۴) منطق: علمی که به بررسی انواع استدلال از حیث ماده و صورت می‌پردازد.

۴۸- کدام گزینه می‌تواند گزاره زیر را به درستی کامل کند؟

«در یک تعریف صحیح ...»

- (۱) مفهوم مجهول و تعریف هر دو کلی هستند.
(۲) مفهوم مجهول یک مفهوم کلی و تعریف یک یا چند مفهوم جزئی است.
(۳) مصادیق تعریف باید عام‌تر از مفهوم مجهول باشد.
(۴) مصادیق تعریف باید خاص‌تر از مفهوم مجهول باشد.

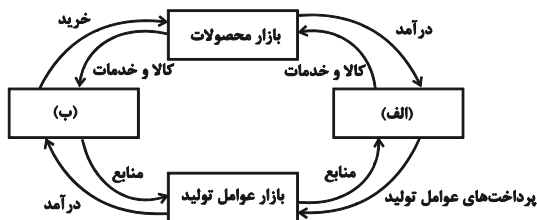
۴۹- اگر تعریفی هم جامع باشد و هم مانع، در این صورت نسبت بین مفهوم مجهول و تعریف، کدام یک از نسبت‌های چهارگانه خواهد بود؟

- (۱) تباین (۲) عموم و خصوص من وجه (۳) تساوی (۴) عموم و خصوص مطلق

۵۰- اگر تعریف «فعل» را به صورت «کلمه‌ای که بر انجام کاری دلالت دارد.» بیان کنیم، کدام توصیف صحیح است؟

- (۱) جامع است ولی مانع نیست.
(۲) جامع نیست ولی مانع است.
(۳) جامع و مانع است.
(۴) جامع و مانع نیست.

۵۱- کدام گزینه مبین پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) در بازار کالاها و خدمات، خانوارها ... و بنگاه‌ها ... هستند.

ب) موارد «الف» و «ب» در شکل مقابل به ترتیب بیانگر چیست؟

ج) کدام عبارت در رابطه با واقعیت صحیح است؟

۱) الف) خریدار - فروشنده، ب) دولت - بنگاه‌ها، ج) مؤسسات کسب و کار یا همان بنگاه‌ها می‌توانند شامل مزارع کشاورزی، فروشگاه‌ها و کسب و کارهای خویش‌فرمایی باشند.

۲) الف) فروشنده - خریدار، ب) دولت - خانوارها، ج) مبادلات در بازار صرفاً به صورت حضوری و حقیقی صورت می‌گیرد.

۳) الف) فروشنده - خریدار، ب) خانوارها - بنگاه‌ها، ج) دستمزد، دریافتی خانوارها بابت فروش نیروی کار است.

۴) الف) خریدار - فروشنده، ب) بنگاه‌ها - خانوارها، ج) بازار به مجموعه خریداران و فروشندگان چیزی در هر جایی اطلاق می‌شود.

۵۲- در کدام گزینه به ترتیب نوع بازار به درستی مشخص شده است؟

«بازار محصولاتی چون ماکارونی، بازار محصولاتی چون خودرو در کشور ما، شرکت پخش و پالایش فراورده‌های نفتی، شرکت توانیر در

کشور ما، فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه‌ها، خریداران عمده کالا و خدمات»

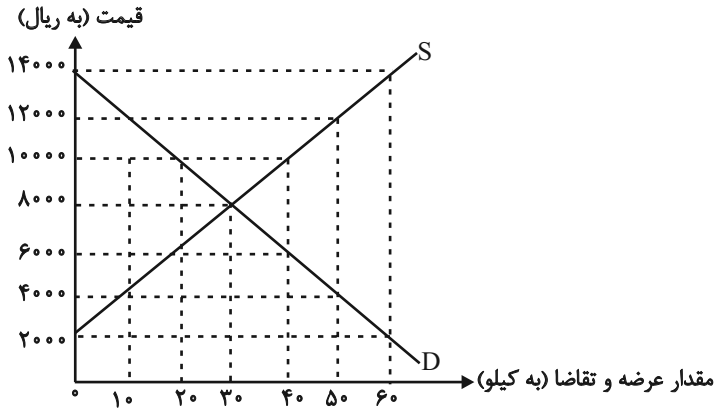
۱) انحصاری - رقابتی - انحصار در خرید - انحصار در فروش - مناقصه - رقابتی

۲) رقابتی - انحصار در خرید - انحصار در فروش - رقابتی - مناقصه - انحصار در فروش

۳) رقابتی - انحصار در فروش - انحصار در خرید و فروش - انحصار در فروش - مزایده - مناقصه

۴) رقابتی - انحصار در فروش - انحصار در خرید و فروش - انحصار در خرید - مزایده - مناقصه

۵۳- در نمودار زیر، مقادیر عرضه و تقاضای یک کالای خاص در قیمت‌های مختلف نشان داده شده است. با توجه به آن:

الف) در قیمت: ۲۰۰۰ ریال، کمبود عرضه نسبت به مقدار

عرضه تعادلی چه قدر است؟

ب) در قیمت: ۴۰۰۰ ریال بازار در چه وضعیتی قرار دارد؟

ج) در چه سطحی از قیمت و مقدار، دریافتی تولیدکننده به

حداکثر می‌رسد و مقدار آن کدام است؟

د) کدام عامل موجب از بین رفتن فاصله بین عرضه و تقاضا

و هماهنگی رفتار اقتصادی تولیدکننده و مصرف‌کننده در سطح قیمت ۱۲۰۰۰ ریال می‌شود؟

(۱) الف) ۳۰ کیلو ب) ۴۰ کیلو کمبود عرضه ج) ۱۴۰۰۰ و ۶۰ - ۸۴۰۰۰۰ د) ۸۰۰۰ ریال کاهش قیمت

(۲) الف) ۳۰ کیلو ب) ۴۰ کیلو مازاد تقاضا ج) ۸۰۰۰ و ۳۰ - ۲۴۰۰۰۰ د) ۴۰۰۰ ریال کاهش قیمت

(۳) الف) ۶۰ کیلو ب) ۲۰ کیلو مازاد عرضه ج) ۱۴۰۰۰ و ۶۰ - ۸۴۰۰۰۰ د) ۸۰۰۰ ریال افزایش قیمت

(۴) الف) ۶۰ کیلو ب) ۲۰ کیلو کمبود تقاضا ج) ۸۰۰۰ و ۳۰ - ۲۴۰۰۰۰ د) ۴۰۰۰ ریال کاهش قیمت

۵۴- با توجه به جدول زیر کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف	ب	قیمت (تومان)
۳۰۰	۵۰۰	۱۰۰۰
۳۵۰	۴۵۰	۲۰۰۰
۴۰۰	۴۰۰	۳۰۰۰
۴۵۰	۳۵۰	۴۰۰۰
۵۰۰	۳۰۰	۵۰۰۰

الف) به ترتیب موارد «الف» و «ب» بیانگر کدام مفاهیم اقتصادی هستند؟

ب) در کدام سطح قیمت، در بازار با مازاد عرضه مواجه هستیم؟

ج) میزان کمبود یا مازاد در سطح قیمت ۲۰۰۰ تومان کدام است؟

(۱) الف) تقاضا - عرضه ب) ۱۰۰۰ تومان ج) ۵۰ واحد کمبود تقاضا

(۲) الف) عرضه - تقاضا ب) ۴۰۰۰ تومان ج) ۱۰۰ واحد مازاد تقاضا

(۳) الف) عرضه - تقاضا ب) ۳۰۰۰ تومان ج) ۱۰۰ واحد کمبود تقاضا

(۴) الف) تقاضا - عرضه ب) ۵۰۰۰ تومان ج) ۵۰ واحد مازاد تقاضا

۵۵- خانم محمدی پس از تغییر شغل و کسب درآمد بالاتر، تقاضای بدلیجات خود را صفر کرده و به خرید طلا روی آورده است. اما علی‌رغم این

افزایش درآمد، به دلیل افزایش قیمت گوشت قرمز و با در نظر گرفتن مزایای استفاده از پروتئین گیاهی، تصمیم دارد تا میزان سویا را در سبد

مصرفی خانوار خود افزایش دهد. در این رابطه کدام گزینه صحیح است؟

(۱) طلا کالای جانشین برای بدلیجات و گوشت قرمز نیز کالای مکملی برای سویا است.

(۲) طلا کالای جانشین برای بدلیجات و سویا کالای جایگزین برای گوشت قرمز است.

(۳) بدلیجات کالای پست و سویا کالای جانشین برای گوشت قرمز است.

(۴) طلا کالای مکمل برای بدلیجات و سویا کالای پست است.

۵۶- کدام گزینه در ارتباط با درآمدهای دولت صحیح نیست؟

(۱) درآمدهای ناشی از منبع نفت علی‌رغم پایداری، به دلیل نوسانات ارزی و تحریم‌پذیری این درآمد، قابل اتکا نبوده و می‌بایست صرف هزینه‌های جاری کشور شود.

(۲) بخشی از درآمد دولت ناشی از مشارکت دادن مردم در طرح‌های عمرانی است که اصطلاحاً به آن ایجاد بدهی توسط دولت می‌گویند و نوعی قرض محسوب می‌شود.

(۳) دولت می‌تواند از اموال شخص متوفی که مقرر است به بازماندگان وی منتقل شود، بخشی را به عنوان درآمد خود تصاحب نماید.

(۴) درآمد ناشی از مالیات بر درآمد، نوعی از مالیات مستقیم است که از هرکدام از انواع درآمدها جداگانه دریافت می‌شود.

۵۷- به ترتیب هر یک از موارد زیر به کدام نوع مالیات اشاره دارد؟

- مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی است.

- تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها هستند.

- کسب و کارها، منبع این مالیات را از فروش خودشان جمع‌آوری کرده و آن را از طریق خرید از دیگر کسب و کارها، پرداخت می‌کنند.

- وظیفه قانونی پرداخت این نوع از مالیات به‌عهدۀ تولیدکنندگان و فروشندگان است.

(۱) مالیات بر ارث - عوارض گمرکی - مالیات بر مصرف - مالیات بر ارزش افزوده

(۲) مالیات بر درآمد - مالیات بر مصرف - عوارض گمرکی - مالیات بر ارزش افزوده

(۳) مالیات بر ارث - تعرفه‌های گمرکی - مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر مصرف

(۴) مالیات بر درآمد - مالیات بر مصرف - عوارض گمرکی - مالیات بر مصرف

۵۸- در جدول زیر نشان داده شده است که چگونه ۱۰ درصد مالیات بر ارزش افزوده بر تولید و فروش نان، عمل می‌کند. به ترتیب ارقام مربوط به A ،

B ، C ، D و E از راست به چپ در کدام گزینه به درستی آمده است؟

مرحله ۱: کشاورز گندم را می‌رویاند و آن را به قیمت A تومان به آسیابان می‌فروشد.	مرحله ۲: آسیابان گندم را آسیاب و به آرد تبدیل می‌کند و به قیمت ۲۰۰۰۰ تومان به نانوا می‌فروشد.	مرحله ۳: نانوا آرد را به نان تبدیل می‌کند و به قیمت ۵۰۰۰۰ تومان به مشتری می‌فروشد.	مراحل
۴۴۰۰ تومان	۲۲۰۰۰ تومان	۵۵۰۰۰ تومان	قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده
۴۰۰	۲۰۰۰	B	مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده
—	C	۲۰۰۰ تومان	اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل پرداخت شده
۴۰۰ تومان +	۱۶۰۰ تومان +	D	مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده
E			مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده

(۲) ۴۸۰۰ ، ۵۰۰۰ ، ۵۰۰ ، ۴۰۰۰ ، ۵۵۰۰

(۱) ۴۰۰۰ ، ۵۰۰۰ ، ۴۰۰ ، ۳۰۰۰ ، ۵۰۰۰

(۴) ۴۸۰۰ ، ۵۶۰۰ ، ۴۰۰ ، ۴۰۰۰ ، ۵۵۰۰

(۳) ۴۰۰۰ ، ۵۶۰۰ ، ۵۰۰ ، ۳۰۰۰ ، ۵۵۰۰

۵۹- با توجه به جدول زیر که مقادیر تولید ۲ کالای موز و سیب را در سه کشور نشان می‌دهد، کدام گزینه نادرست است؟

کشور	موز	سیب
ترکیه	۲۵۰	۱۲۰۰
ایران	۴۰۰	۲۰۰۰
ژاپن	۶۸۰	۱۷۵۰

(۱) ایران در تولید سیب دارای مزیت مطلق است و باید موز را از کشور ژاپن وارد نماید.

(۲) براساس اصل مزیت نسبی، ترکیه باید سیب را در داخل تولید کند.

(۳) ژاپن در تولید موز دارای مزیت مطلق است و باید سیب را از کشور ایران وارد نماید.

(۴) ترکیه به علت نداشتن مزیت، باید هر دو کالا را از کشورهای دیگر وارد کند.

الف) عواقب رعایت نکردن اصل مزیت‌های مطلق و نسبی چیست؟

ب) کدام گزینه دربردارنده گروه ویژگی‌هایی است که کشوری را به وضعیت «استقلال اقتصادی» نزدیک می‌کند؟

ج) دولت‌ها برای گسترش روابط اقتصادی‌شان با کشورهای که دیدگاه‌های نزدیک سیاسی با یکدیگر دارند، چه می‌کنند؟

د) کدام گزینه در رابطه با واقعیت نادرست است؟

۱) الف) هدر رفتن منابع و سرمایه‌ها - کاهش رفاه جامعه ب) امکان تأمین کلیه نیازهایش را در داخل فراهم کند. - به کشوری «وابستگی سیاسی»

نداشته باشد. - از وضعیت «تک‌محصولی» فاصله بگیرد. ج) وضع تعرفه‌های گوناگون بر واردات برخی از کالاها د) آمریکا، کانادا و مکزیک در سال

۱۹۹۲، پیمان تجارت آزاد، مشهور به «پیمان نفتا» را امضا کردند.

۲) الف) هدر رفتن منابع و سرمایه‌ها - افزایش تولید و کیفیت کالاها ب) منابع تأمین کالاهای صادراتی یا بازارهای فروش کالاهایش را متنوع کند. -

از وضعیت «تک‌محصولی» فاصله بگیرد - همه نیازهایش را در داخل فراهم نماید. ج) وضع کردن پیمان‌های تجاری و کاهش تعرفه‌ها د) در سال

۱۹۴۷، ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورهای علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان قراردادی غیررسمی را امضا

کردند که به نام قرارداد «گات» مشهور شد.

۳) الف) گسترده‌تر شدن بازارهای فروش - افزایش تولید و کیفیت کالاها ب) از وضعیت «تک‌محصولی» فاصله بگیرد. - امکان تأمین بعضی از نیازها

را در داخل فراهم کند. - بازارهای فروش کالاهای صادراتی خود را گوناگون کند. ج) پایبندی به پیمان‌های بین‌المللی د) قرارداد «گات» بعدها به

«سازمان دائمی تجارت جهانی» تبدیل شد.

۴) الف) هدر رفتن منابع و سرمایه‌ها - کاهش رفاه جامعه ب) از وضعیت «تک‌محصولی» فاصله بگیرد. - امکان تأمین بعضی از نیازها را در داخل

فراهم کند. - بازارهای فروش کالاهای صادراتی خود را گوناگون کند. ج) وضع کردن پیمان‌های تجاری و کاهش تعرفه‌ها د) کنفرانس پولی و مالی

سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۲ تشکیل شد و نتیجه آن تشکیل «بانک جهانی توسعه» و «سازمان تجارت جهانی» بود.

آزمون ۱۳ مرداد ماه ۱۴۰۲

یازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی ترازوی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
ریاضی و آمار (۲)	۱	۲	۳	۴	۶	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
علوم و فنون ادبی (۲)	۱	۲	۴	۵	۶	
روان‌شناسی	۱	۳	۵	۶	۷	
عربی زبان قرآن (۲)	۱	۲	۳	۴	۶	

مدت پاسخ‌گویی: ۷۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۵۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۲)	انتخابی	۱۰	۶۱	۷۰	۳۰
۲	ریاضی و آمار (۲) - آشنا	انتخابی	۱۰	۷۱	۸۰	
۳	علوم و فنون ادبی (۲)	انتخابی	۱۰	۸۱	۹۰	۱۵
۴	روان‌شناسی	انتخابی	۱۰	۹۱	۱۰۰	۱۰
۵	عربی، زبان قرآن (۲)	انتخابی	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۵

۶۱- چند مورد از عبارت‌های زیر گزاره است؟

الف) $3 \in \mathbb{Z}$ (ب) ماشین با رنگ مشکی از سفید قشنگ‌تر است.ج) $2 + 3 = 6$ (د) آیا $x = 2$ در معادله $2x - 1 = 3$ صدق می‌کند؟

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۶۲- چه تعداد از گزاره‌های زیر ارزش نادرست دارند؟

الف) اگر همه داده‌ها با هم برابر باشند، شاخص‌های پراکندگی برابر یکی از داده‌ها می‌شوند.

ب) میانه همان چارک دوم داده‌هاست.

ج) نمودار مختصاتی زمانی تابع است که اگر هر خطی موازی محور y ها رسم کنیم، حداقل در یک نقطه نمودار تابع را قطع کند.

د) این‌که در یک انتخابات، نامزدی که بیشترین رأی را داشته باشد، انتخاب می‌شود؛ مربوط به مد هست.

۱ (۱) صفر ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴)

۶۳- نقیض گزاره $(p \vee \sim q) \wedge s$ کدام است؟۱) $(p \vee q) \vee \sim s$ ۲) $(p \vee q) \wedge \sim s$ ۳) $(p \wedge q) \vee s$ ۴) $(p \wedge q) \vee \sim s$ ۶۴- نقیض گزاره «۳ عددی اول است یا معادله $x^2 = -36$ دو جواب حقیقی دارد» کدام است؟۱) ۳ عددی اول نیست یا معادله $x^2 = -36$ دو جواب حقیقی ندارد.۲) ۳ عددی اول نیست و معادله $x^2 = -36$ دو جواب حقیقی ندارد.۳) ۳ عددی اول است یا معادله $x^2 = -36$ دو جواب حقیقی ندارد.۴) ۳ عددی اول است و معادله $x^2 = -36$ دو جواب حقیقی دارد.

۶۵- اگر گزاره مرکب $(q \wedge r) \Rightarrow (r \Leftrightarrow p)$ همواره نادرست باشد، آن‌گاه کدام یک از گزینه‌های زیر درست است؟

(۱) سه گزاره p ، q و r درست هستند. (۲) سه گزاره q ، p و r نادرست هستند.

(۳) گزاره نادرست و q و r گزاره درست هستند. (۴) گزاره درست و q و r گزاره نادرست هستند.

۶۶- گزاره $\sim p \wedge (p \Rightarrow q)$ هم‌ارز کدام گزاره است؟

(۱) p (۲) q (۳) $\sim p$ (۴) $\sim q$

۶۷- اگر ارزش گزاره $p \vee r$ به ارزش گزاره r بستگی داشته باشد و با آن هم‌ارزش باشد و q گزاره دلخواه باشد، ارزش گزاره $(q \vee r) \Rightarrow \sim p$ کدام است؟

(۱) درست (۲) نادرست (۳) هم‌ارزش با r (۴) هم‌ارزش با q

۶۸- جدول زیر بخشی از جدول ارزش‌گذاری گزاره‌های p ، q و r است. کدام گزاره به‌جای علامت سؤال می‌تواند قرار بگیرد؟

p	q	r	?
د	ن	د	د
د	د	ن	ن
ن	د	د	ن
ن	ن	د	د

(۱) $(\sim p \Rightarrow q) \wedge r$ (۲) $(q \Leftrightarrow \sim r) \vee p$

(۳) $(p \Leftrightarrow r) \vee \sim q$ (۴) $(\sim q \Rightarrow p) \wedge \sim r$

۶۹- ارزش کدام گزاره زیر، همواره درست است؟ (p و q دو گزاره دلخواه، F گزاره نادرست و T گزاره‌ای درست است.)

(۱) $(p \vee q) \wedge (p \vee \sim q)$ (۲) $(\sim p \wedge F) \vee (\sim p \vee T)$

(۳) $\sim p \wedge F$ (۴) $\sim (\sim p) \wedge \sim p$

۷۰- اگر ارزش گزاره $[(p \Rightarrow q) \Rightarrow (\sim r \Rightarrow q)]$ همواره نادرست باشد، آن‌گاه در گزاره $[(\sim q \Rightarrow p) \Rightarrow r] \Rightarrow [(\sim p \Rightarrow r) \Rightarrow \square]$

به‌جای $\square$ ، کدام گزاره زیر را قرار دهیم تا ارزش گزاره همواره درست باشد؟

(۱) $\sim r \Rightarrow p$ (۲) $\sim p \Rightarrow (\sim q \Rightarrow r)$

(۳) $(q \Rightarrow r) \Rightarrow r$ (۴) $[\sim (\sim r) \Rightarrow p] \Rightarrow (q \Rightarrow p)$

۷۶- کدامیک از گزاره‌های زیر همواره دارای ارزش درست است؟

$p \wedge (\sim p \wedge \sim q)$ (۴)
  $\sim q \Rightarrow \sim p$ (۳)
  $\sim p \Rightarrow \sim p$ (۲)
  $p \wedge \sim q$ (۱)

۷۷- اگر p گزاره‌ای درست، q گزاره‌ای نادرست و r گزاره‌ای درست باشد، کدامیک از گزاره‌های زیر دارای ارزش درست است؟

$(p \Rightarrow q) \vee q$ (۴)
  $(q \Rightarrow p) \wedge r$ (۳)
  $(q \Rightarrow p) \wedge q$ (۲)
  $(p \Rightarrow q) \wedge r$ (۱)

۷۸- اگر p گزاره‌ای درست، q گزاره‌ای نادرست و r گزاره‌ای دلخواه باشد، ارزش کدام گزاره مرکب با بقیه متفاوت است؟

$(q \vee r) \Rightarrow (r \Rightarrow p)$ (۲)
 $(p \wedge q) \Leftrightarrow (\sim p \wedge r)$ (۱)

$(p \wedge q) \Leftrightarrow (p \vee q)$ (۴)
 $(\sim p \Rightarrow r) \Rightarrow \sim q$ (۳)

۷۹- اگر q گزاره‌ای نادرست و $(p \Rightarrow q) \Leftrightarrow q$ گزاره‌ای درست باشد، ارزش گزاره $(p \vee r) \Rightarrow (\sim p \wedge \sim q)$ کدام است؟

(۱) همواره ارزش درست دارد.   (۲) همواره ارزش نادرست دارد.

(۳) گاهی درست و گاهی نادرست است.   (۴) هم‌ارزش با r است.

۸۰- اگر p گزاره‌ای درست، q و r گزاره‌هایی دلخواه باشند، در این صورت کدام گزینه در مورد ستون نتیجه گزاره $(p \Leftrightarrow r) \Rightarrow (q \vee \sim r)$ صحیح است؟

در جدول ارزش گزاره‌ها به دست می‌آید؟

p	q	r	$(p \Leftrightarrow r) \Rightarrow (q \vee \sim r)$		
T	T	F	؟	T	T (۱)
T	T	T	؟	T	F
T	F	T	؟	F	T
T	F	F	؟	F	T (۳)
				T	F
				F	T

۸۱- هر یک از توضیحات زیر به ترتیب کدام شخصیت را معرفی می‌کند؟

الف) لحن سخن او گزنده، طنزآمیز و سرشار از خیرخواهی و اصلاح‌طلبی است.

ب) یکی از مثنوی‌های او به شیوه داستان‌های نظامی سروده شده است.

ج) وی در شعر خود قناعت‌پیشگی و بی‌اعتباری دنیا را مورد تأکید قرار می‌دهد.

د) کتاب «اخلاق‌الاشراف» از اوست.

(۱) حافظ - خواجه کرمانی - ابن‌یمین - فخرالدین عراقی (۲) عبید زاکانی - سلمان ساوجی - سعدی - خواجه کرمانی

(۳) حافظ - سلمان ساوجی - ابن‌یمین - عبید زاکانی (۴) عبید زاکانی - خواجه کرمانی - جامی - سلمان ساوجی

۸۲- کدام گزینه درباره وضعیت ادبیات در قرن هشتم درست است؟

(۱) در این دوران بی‌اعتقادی ایلخانان به عقاید رایج میان عموم مردم، به حاکم شدن فضای خفقان بر ادبیات منجر شد.

(۲) با آمدن وزرای ایران‌دوست در دربار مغول، رونق قصیده‌سرایی همچنان حفظ شد.

(۳) زبان شعر جز در سروده‌های شاعران شاخص، به سستی گرایید.

(۴) قلمرو بالندگی زبان فارسی در این زمان گسترش یافت و در پی آن مرکز ادبی از عراق عجم به نواحی جدیدتر منتقل شد.

۸۳- کدام گزینه پاسخ مناسبی برای جاهای خالی متن زیر است؟

«تیموریان تقریباً از ... تا اوایل قرن دهم در ایران حکومت کردند و ویرانگری‌های آن‌ها ادامه داشت. البته بازماندگان تیمور، همچون

بازماندگان چنگیز، کم و بیش از فرهنگ ایرانی تأثیر پذیرفتند و بعد از مدتی در ایران متمدن شدند. در عهد آنان، علاوه بر گسترش

هنرهایی چون مینیاتور، معماری و تذهیب، تاریخ‌نویسی نیز ادامه یافت و ادبیات رونقی تازه گرفت. کسانی مانند جامی و ... کتاب‌های

ارزشمندی نوشتند؛ هر چند این رونق بنیادی نبود و کتاب‌های تحقیقی این دوره عمدتاً سطحی و ادبیات دوره ... بود.»

(۱) نیمه دوم قرن هشتم - دولت‌شاه - تقلیدی و فاقد نوآوری (۲) قرن هشتم - شاه نعمت‌الله ولی - جدید و نو

(۳) نیمه دوم قرن هشتم - نجم‌الدین رازی - ابداعی و نوآورانه (۴) اوایل قرن هشتم - دولت‌شاه - تقلیدی و فاقد نوآوری

۱) از شاعران نام‌آور قرن هفتم و صاحب غزل‌های عرفانی زیباست. وی در کتاب لمعات خود سیر و سلوک عارفانه را در قالب نظم و نثر بیان کرده

است. (فخرالدین عراقی)

۲) از نثرنویسان قرن هفتم است و خاندان او از افراد بانفوذ حکومت مغولان بودند. وی از نوجوانی به کارهای دیوانی پرداخت و در سفرهای متعددی

حضور داشت و اطلاعات فراوانی درباره تاریخ مغولان کسب کرد. (خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی)

۳) از منشیان و نویسندگان توانا و از عارفان وارسته قرن هفتم است. او کتاب مرصادالعباد را در بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی نوشت.

(نجم‌الدین رازی)

۴) از نویسندگان زبردست قرن هفتم است. اثر معروفش، المعجم فی معاییر اشعار العجم، در علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر به شمار می‌رود.

(شمس قیس رازی)

۸۵- کدام یک از گزاره‌های زیر در خصوص تاریخ ادبیات فارسی در قرن هفتم نادرست است؟

۱) قالب‌های جدیدی در شعر و نثر پدید نیامد و به همان روال سابق ادامه یافت.

۲) با حمله مغول، خراسان که کانون ادبی و فرهنگی ایران بود، ویران شد و بسیاری از مدارس، که مهد علم و فرهنگ بودند، از بین رفتند.

۳) کمال‌الدین اسماعیل و عطار نیشابوری در حمله مغولان کشته شدند.

۴) در اواخر دوره مغول بساط حکومت آخرین خلیفه عباسی برچیده شد و زبان رسمی و رایج عربی از رواج افتاد.

۸۶- کتاب «نفحات الانس» اثر کیست و به تقلید از کدام کتاب نوشته شده است؟

۱) دولت‌شاه سمرقندی - تذکرة الاولیاء

۲) جامی - تذکرة الاولیاء

۳) دولت‌شاه سمرقندی - گلستان سعدی

۴) جامی - گلستان سعدی

۸۷- تعداد پایه‌های آوایی کدام بیت، متفاوت است؟

- (۱) گر پاسبان گوید که هی، بر وی بریزم جام می دربان اگر دستم کشد، من دست دربان بشکنم
- (۲) فروزان در آن بود چندین چراغ چو دُر پاش گردد به معنی زبانم
- (۳) تو تنها می‌توانی آخرین درمان من باشی زبانم لال اگر روزی نباشی من چه خواهم کرد؟
- (۴) غرق دریا تشنه می‌میرم مدام این چه سودایی است، این سودا، خوش است

۸۸- مرز پایه‌های آوایی کدام مصراع، نادرست است؟

- (۱) زلف پُر تابت مرا در تاب کرد: زُل فِ پُر | تا بَت مَ | را دَر تا | ب کرد
- (۲) کس اندر عهد ما، مانند وی نیست: کَ سَن دَر عَه | دِ ما مَ نَن | دِ وی نیست
- (۳) گر به سخن کار میسر شدی: گَر بِ سُنْ خَن | کار مُم یَس | سَر شُ دِی
- (۴) اگر بنده را سربلندی رسد: اَ گَر بِن | دِ را سَر | بُن دِی | رِ سَد

۸۹- با توجه به وزن بیت، در بخش‌های حذف‌شده، پایه‌های آوایی کدام گزینه قابل جایگزین شدن است؟

«نه مردی گر ... جفای دوست برگردی / دهل را کاندرون باد است ز انگشتی ...»

- (۱) به تیغ از - صدا دارد (۲) به مردی از - فغان بخیزد (۳) ز ظلم و - چرا نالد (۴) به شمشیر از - فغان دارد

۹۰- بیت «تمنای وصالم نیست عشق من مگیر از من / به دردت خو گرفتم نیستم در بند درمانت» با کدام بیت، تناسب معنایی دارد؟

- (۱) اسیرش نخواهد رهایی ز بند شکارش نجوید خلاص از کمند
- (۲) در بند غم منال که مرغان دوربین سیر چمن ز روزنه‌ی دام کرده‌اند
- (۳) سعی طبیب موجب درمان درد نیست از خود طلب دواى دل مبتلای خویش
- (۴) من خاکم و من گردم من اشکم و من دردم تو مهری و تو نوری تو عشقی و تو جانی

۹۱- مجموعه‌ای منسجم از فرضیه‌های تأیید شده ... را شکل می‌دهند.

(۱) مسئله (۲) نظریه

(۳) قانون (۴) پاسخ‌های اولیه

۹۲- کدام یک از توصیف‌های زیر، پیش‌بینی و کنترل دشوار به دنبال دارد؟

(۱) کرونا: نوعی ویروس از نوع سارس که بر روی دستگاه تنفس اثرگذار است.

(۲) نمک: به محصول غیر آبی حاصل از خنثی شدن اسید و باز می‌گویند.

(۳) اراده: فرآیند شناختی که فرد با آن دست به تصمیم‌گیری یا عمل خاصی می‌زند؛ در واقع تلاشی هدفمند است.

(۴) سونامی: پدیده‌ای در پی زمین‌لرزه‌های زیر دریا

۹۳- به ترتیب صحیح و غلط بودن موارد زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

(الف) معتبر بودن و پذیرفته‌شدن یک پاسخ اولیه، لزوماً به معنای درست و واقعی بودن آن پاسخ نیست.

(ب) در تبیین عوامل مؤثر بر تقویت حافظه می‌توان گفت: تکرار به موقع خاطرات، موجب تحکیم حافظه می‌شود.

(ج) روان‌شناسان غالباً تحت تأثیر پیش‌فرض‌ها، نظریات پذیرفته شده در هر علم، ارزش‌ها و همچنین جهت‌گیری‌های موجود

در ذهن خویش هستند که این امر، بر مشاهده و دقت آنها تأثیر جدی می‌گذارد.

(د) فرضیه در صورت پذیرفته‌شدن در شرایط مختلف آزمایشی، به یک نظریه علمی تبدیل می‌شود.

(۱) غ - غ - غ - ص (۲) ص - ص - ص - غ (۳) غ - غ - ص - ص (۴) ص - ص - غ - غ

۹۴- با توجه به تعریف روش علمی، در موقعیت فرضی زیر، کدام یک از مؤلفه‌های مهم برای روش علمی رعایت شده است؟

«آریا برای آگاهی از این‌که موتور کولر چگونه کار می‌کند، در اینترنت به جست‌وجو می‌پردازد.»

(۱) دارای فرآیند بودن (۲) نظام‌دار بودن

(۳) موقعیت نامعین (۴) مشخص کردن منبع کسب آگاهی

۹۵- پژوهشگری درصدد آن است تا تأثیر فعالیت جسمانی منظم را بر کیفیت خواب دانش‌آموزان دبیرستان دوره اول بررسی کند. با توجه

به بررسی او، کدام گزینه اشاره به متغیر پژوهشی این بررسی و تعریف عملیاتی آن دارد؟

(۱) فعالیت جسمانی منظم - خوداظهاری دانش‌آموز در مورد ورزش کردن یا نکردن

(۲) دانش‌آموز دبیرستان دوره اول - نوجوانان ۱۲ تا ۱۴ ساله محصل در مدرسه

(۳) کیفیت خواب - نمره به دست آمده از پرسش‌نامه کیفیت خواب PSQI

(۴) تأثیر ورزش بر کیفیت خواب - پاسخ فرد به بهبود کیفیت خواب پس از ورزش

۹۶- کدام گزینه روش علمی را بهتر تعریف می‌کند؟

(۱) در آن مبدا و مقصد وجود دارد. (۲) فرایند آن باعث هدفمندی می‌شود.

(۳) لزومی ندارد به صورت گام‌به‌گام طی شود. (۴) جست‌وجو در پی منابع معرفتی است.

۹۷- هر یک از بخش‌های مشخص شده در عبارت زیر، به ترتیب نشان‌دهنده کدام یک از ابعاد رشد سارا هستند؟

«برای جشن روز دانش‌آموز، دبستان محل تحصیل سارا تصمیم گرفت با شیرینی و شربت از دانش‌آموزان استقبال کند. مادر سارا که از دور

نظاره‌گر رفتارهای سارا بود، مشاهده کرد که سارا بدون در نظر گرفتن نوبت به سمت میز پذیرایی رفت و در پاسخ به اعتراض هم‌کلاسی‌هایش

با عصبانیت آن‌ها را هول داد. معلم سارا با دیدن این صحنه و پس از صحبت با او، از سارا خواست تا از هم‌کلاسی‌های خود عذرخواهی کند.»

(۱) اخلاقی - هیجانی - اجتماعی (۲) اجتماعی - اخلاقی - اجتماعی

(۳) اخلاقی - هیجانی - شناختی (۴) اجتماعی - اخلاقی - شناختی

۹۸- کدام گزینه به درستی، صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را به ترتیب نشان می‌دهد؟

الف) عوامل محیطی رشد، تأثیری بر آمادگی زیستی ندارد.

ب) در بسیاری از موارد با توجه به بررسی خصوصیات افراد فامیل نزدیک و دور می‌توان احتمال وقوع برخی از ویژگی‌های رفتاری و

شناختی را در دامنه‌های سنی خاص پیش‌بینی کرد.

پ) امروزه اکثر روان‌شناسان رشد، به رشد مرحله‌ای اعتقاد دارند.

ت) یادگیری از مهم‌ترین عوامل محیطی است که بر روی تغییرات رشدی تأثیر بسزایی ندارد.

(۱) ص - غ - ص - غ   (۲) غ - ص - ص - غ   (۳) ص - غ - غ - ص   (۴) غ - ص - غ - ص

۹۹- به ترتیب، پاسخ صحیح پرسش‌های زیر کدام است؟

- بازی‌های موازی از علائم رفتار اجتماعی کودک در چه بازه‌ای است؟

- کدام نوع هیجان با توجه به نوع ارزیابی فرد، ظهور متفاوتی می‌یابد؟

- ابتدایی‌ترین و شاخص‌ترین جنبه رشد انسان چیست؟

(۱) ۴ یا ۵ سالگی - محبت - جسمانی، حرکتی   (۲) دوره دبستان - ترس - شناختی

(۳) ۴ یا ۵ سالگی - احساس پشیمانی - جسمانی، حرکتی   (۴) دوره دبستان - سپاسگزاری - شناختی

۱۰۰- کدام یک از مثال‌های زیر در مورد رشد اخلاقی کودک با بقیه متفاوت است؟

(۱) کودک بدون اجازه کتاب‌هایی از کتابخانه بر می‌دارد تا برادر خود را خوشحال کند.

(۲) کودک اسباب‌بازی ریخته شده در اتاق خود را سریع جمع می‌کند تا با تنبیه مادر مواجه نشود.

(۳) کودک دوستش را در بازی مشارکت می‌دهد تا دیگران او را به عنوان بچه خوب تشویق کنند.

(۴) کودک از درگوشی صحبت کردن ممانعت می‌کند زیرا می‌داند این کار در جمع نادرست است.

■ ■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة من العربية أو المفهوم (۱۰۱ - ۱۰۴):

۱۰۱- «على كُلِّ المسلمین أن یكونوا مُشتاقین على الأعمال الصّالحة و صابرين على المُشاكل»:

- (۱) بر همهٔ مسلمانان واجب است که به کارهای شایسته علاقه‌مند و بر مشکلات شکیباشند!
- (۲) همهٔ مسلمانان نسبت به کارهای خوب علاقه‌مند و نسبت به سختی‌ها صبور هستند!
- (۳) بر همهٔ مسلمانان لازم است که بر مشکلات زندگی صبر پیشه سازند و به کارهای خوب اشتیاق داشته باشند!
- (۴) بر هر یک از مسلمانان واجب است که مشتاق به کارهای خوب و شکیباشند!

۱۰۲- عین الصّحیح:

- (۱) «مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ عَذَّبَ نَفْسَهُ»: چه کسی اخلاقش بد شد و خود را عذاب داد؟!
- (۲) «لا تعمرُ الحکمةُ فی قلب المتکبر الجبار»: دانش در دل متکبر و ستمکار زورمند پایدار نمی‌ماند!
- (۳) «على التّلامیذ أن یتواضعوا أمام والدیهم»: دانش آموزان ما باید در برابر پدر و مادر فروتن باشند!
- (۴) «یا بنی أقم الصّلاة و أمرُ بالمعروفِ و انة عن المنکر»: ای دخترم، نماز را به یادار و امر به معروف و نهی از منکر بنما!

۱۰۳- عین الصّحیح:

- (۱) «مواعظ الأعظم تُهدینا إلى الطّریق المستقیم»: اندرزهای بزرگان، ما را به راه راست هدایت کرده است!
- (۲) «أعلمُ الناس من جمَع علم الآخِرینَ إلى علمه»: مردم دانا دانش دیگران را به دانش خود می‌افزایند!
- (۳) «إن ربّی لا یحبّ کلّ مختال فخور»: همانا خداوند حيله‌گران فخر فروش را دوست ندارد!
- (۴) «إصبروا علی ما أصابکم، إنّ ذلك من عزم الأمور»: بر آن چه که (از سختی‌ها) به شما رسیده است، صبور باشید، قطعاً آن از کارهای مهم است!

۱۰۴- عین الخطأ فی مفهوم العبارات:

- (۱) ﴿لا یكلفُ اللهُ نفساً إلّا وُسْعَها﴾: ز تو هر چه نتوانی ایزد نخواست / تو آن کن که فرموده از راه راست
- (۲) «أحبُّ عبادة الله إلى الله أنفعُهُم لِعبادِهِ»: طاعت آن نیست که بر خاک نهی پیشانی / صدق پیش آر که اخلاص به پیشانی نیست
- (۳) «عداوة العاقل خیرٌ من صداقة الجاهل»: دشمن دانا که غم جان بود / بهتر از آن دوست که نادان بود
- (۴) «خیرُ إخوانکم من أهدی إلیکم عیوبکم»: صدیقک من صدقک لا من صدقک.

(١) دَعِ الْأَرَاذِلَ وَ اذْهَبِ إِلَى الْأَفْضَالِ حَتَّى تَنْجَحَ فِي النَّهَايَةِ!

(٢) وَالِدِي مُوْطَفٌ فِي الدَّائِرَةِ وَ وَالِدَتِي تَعْمَلُ فِي الْمَطْبَخِ!

(٣) خَيْرِ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا وَ شَرُّ النَّاسِ ذُو الْوُجْهِينِ!

(٤) هَذَا نَمُودَجٌ تَرْبَوِي لِیَهْتَدِي بِهِ كُلُّ الشَّبَابِ!

١٠٦- عَيْنِ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْكَلِمَاتِ:

(٢) ذَلِكَ مِتَجَرُّ صَدِيقِي، لَهُ فُسْتَانٌ جَمِيلٌ!

(١) أَنْفَعُ النَّاسِ مَنْ يَنْفَعُ النَّاسَ!

(٤) أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ الْكَسْبُ مِنَ الْخَلَالِ!

(٣) «لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ»

١٠٧- عَيْنِ الْخَطَأِ عَنِ تَوْضِيحِ الْمُفْرَدَاتِ النَّالِيَةِ:

(١) الْجِمَارُ: حَيَوَانٌ يَسْتَعْدِمُهُ الْإِنْسَانُ لِلْخَمْلِ وَ الرُّكُوبِ فِي حَيَاتِهِ!

(٢) أَلْسُرَوَالٌ: مِنَ الْمَلَابِسِ الرَّجَالِيَّةِ وَ لَا يُوجَدُ إِلَّا بِلَوْنٍ أَسْوَدًا!

(٣) أَلْمُخْتَالُ: مُسْتَبِدٌّ لَا يَرَى لِأَحَدٍ عَلَيْهِ حَقًّا دَائِمًا!

(٤) الْجِلْمُ: إِنَّهُ أَحَدُ طُرُقِ الْمَقَاوِمَةِ أَمَامَ الْمَشَاكِلِ وَ الشَّدَائِدِ!

١٠٨- عَيْنِ مَا لَيْسَ فِيهِ اسْمُ التَّفْضِيلِ:

(١) إِنَّمَا أَتَقَى الْمُؤْمِنِينَ هُمُ الَّذِينَ يَتَعَامَلُونَ مَعَ النَّاسِ تَعَامُلًا يَرْضَى اللَّهُ!

(٢) مَا يَرْفَعُ دَرَجَةَ الْإِنْسَانِ فِي الدُّنْيَا وَ يَقْرِبُهُ إِلَى اللَّهِ هُوَ الْأَعْمَالُ الْحَسَنَةُ!

(٣) مِنْ هُوَ الْأَقْوَى يِنَالِ الْكَأْسِ الذَّهَبِيِّ فِي هَذِهِ الْمُبَارَاةِ!

(٤) يَا وَكْدِي، اعْلَمْ أَنَّ مِفْتَاحَ السَّعَادَةِ فِي أَيْدِيكَ!

١٠٩- عَيْنِ الْخَطَأِ فِي اسْمِ التَّفْضِيلِ:

(٢) جَبَلٌ دِمَاوُنْدٌ أَعْلَى مِنْ جَبَلِ دَنَا!

(١) آسِيَا أَكْبَرُ مِنْ أُرُوتَا!

(٤) فَاطِمَةُ أَكْبَرُ مِنْ كُبْرَى!

(٣) فَاطِمَةُ كُبْرَى مِنْ زَيْنَبَا!

١١٠- عَيْنِ اسْمِ الْمَكَانِ مَفْعُولًا:

(٢) بُنِيَ مَسْجِدٌ كَبِيرٌ فِي قَرِيَّتِنَا وَ ذَهَبْنَا إِلَى هُنَاكَ لِإِقَامَةِ الصَّلَاةِ.

(١) أَكَلْنَا الْعَدَاءَ فِي مَطْعَمٍ نَظِيفٍ فِي مُحَافِظَتِكُمْ.

(٤) أَخَذْتُ الْمِفْتَاحَ مِنْ أُمِّي لِفَتْحِ بَابِ الْبَيْتِ.

(٣) شَاهَدْتُ مِنْ بَعِيدٍ مَلْعَبًا مَمْلُوءًا مِنَ اللَّاعِبِينَ.

پاسخنامه

یازدهم انسانی

۱۳ مرداد ماه ۱۴۰۲

بنیاد علمی آموزشی قلم چمن (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چمن (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام داری‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چمن وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

ریاضی و آمار (۱)

۱- گزینه «۴»

(فرار روشنی)

برد تابع f تک عضوی است، پس همه خروجی‌ها یکی است.

$$a = b - a = 2 - b \Rightarrow a = b - a \Rightarrow 2a = b$$

$$b - a = 2 - b \xrightarrow{b=2a} 2a - a = 2 - 2a \Rightarrow 3a = 2 \Rightarrow a = \frac{2}{3}$$

$$b = \frac{4}{3} \Rightarrow a^2 + b^2 = \frac{4}{9} + \frac{16}{9} = \frac{20}{9}$$

(ریاضی و آمار (۱)، ترکیبی، صفحه ۳۰ تا ۵۵)

۲- گزینه «۴»

(مدرس ممزه‌ای)

در یک تابع اگر مؤلفه اول دو زوج مرتب، یکسان باشند، باید مؤلفه دوم آن زوج مرتب‌ها هم یکسان باشند:

$$\begin{cases} a + 2b = 7 \\ 2a - b = 4 \end{cases} \xrightarrow{\times 2} \begin{cases} a + 2b = 7 \\ 4a - 2b = 8 \end{cases}$$

$$\Delta a = 15 \Rightarrow a = 3$$

$$a + 2b = 7 \xrightarrow{a=3} 3 + 2b = 7 \Rightarrow 2b = 4 \Rightarrow b = 2$$

$$\Rightarrow 3a - b = 3(3) - 2 = 7$$

(ریاضی و آمار (۱)، مفهوم تابع، صفحه ۳۰ تا ۳۹)

۳- گزینه «۳»

(ممر عمیدی)

برای این که رابطه مذکور یک تابع باشد، باید مؤلفه‌های دوم زوج مرتب‌هایی که مؤلفه‌های اول یکسان دارند با هم برابر باشند، پس:

$$(3, 2^x + y) = (3, 22) \Rightarrow 2^x + y = 22 = 25$$

$$\Rightarrow x + y = 5 \quad (1)$$

$$(5, x^2 - y^2) = (5, 15) \Rightarrow x^2 - y^2 = 15 \Rightarrow (x - y)(x + y) = 15$$

$$\Rightarrow x - y = 3 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{(2), (1)} \begin{cases} x + y = 5 \\ x - y = 3 \end{cases} \Rightarrow x = 4, y = 1$$

$$\Rightarrow \frac{xy}{2} = \frac{4 \times 1}{2} = 2$$

(ریاضی و آمار (۱)، مفهوم تابع، صفحه ۳۰ تا ۳۹)

۴- گزینه «۳»

(امیر زانوز)

نمودار داده شده، تابع نیست چون در پاره خط BD بی‌شمار نقطه، دارای طول یکسان و عرض مختلف هستند، لذا با حذف پاره خط BD نمودار داده شده به یک تابع تبدیل خواهد شد یعنی وضعیت آن، تغییر خواهد کرد.

(ریاضی و آمار (۱)، ترکیبی، صفحه ۳۰ تا ۵۵)

۵- گزینه «۳»

(علی حسینی‌نوه)

تصویر نمودار بر روی محور x ها، دامنه تابع را نتیجه می‌دهد:

$$-3 \leq x$$

تصویر نمودار بر روی محور y ها، برد تابع را نتیجه می‌دهد:

$$-1 \leq y \leq 3$$

اشتراک دامنه و برد شامل پنج عدد صحیح $\{-1, 0, 1, 2, 3\}$ است.

(ریاضی و آمار (۱)، ترکیبی، صفحه ۳۰ تا ۵۵)

۶- گزینه «۲»

(فخرشید کریمی)

در ضابطه تابع $f(x) = -\frac{2x}{-x^2 + 2}$ به ازای ورودی k خروجی ۲ است. بنابراین:

$$f(k) = \frac{-2k}{-k^2 + 2} = 2 \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} -2k^2 + 4 = -2k$$

$$\Rightarrow -2k^2 + 2k + 4 = 0$$

$$\xrightarrow{\text{حل معادله درجه ۲}} \begin{cases} k = -1 \quad \times \\ k = -\frac{c}{a} = -\frac{4}{-2} = 2 \quad \checkmark \quad (k \in \mathbb{N}) \end{cases}$$

($k = 2$) چون متعلق به اعداد طبیعی هست.

$$f(-2(2) + 2) = f(-2) = -\frac{2(-2)}{-(-2)^2 + 2} = \frac{4}{-4 + 2} = \frac{4}{-2} = -2$$

(ریاضی و آمار (۱)، ضابطه جبری تابع، صفحه ۵۰ تا ۵۵)

۷- گزینه «۳»

(فاطمه ایلفانی)

جواب معادله، در خود معادله صدق می‌کند:

$$\frac{2(2)^2}{a+2} + \frac{a-2}{2} = \frac{a}{2} \Rightarrow \frac{8}{a+2} = \frac{a-a+2}{2}$$

$$\frac{8}{a+2} = 1 \Rightarrow a+2=8 \Rightarrow a=6$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله‌های شامل عبارت‌های گویا، صفحه ۳۳ تا ۳۸)

۸- گزینه «۴»

(عمید زرین‌کفش)

فرض می‌کنیم حجم کل استخر V باشد و شیر B ، $\frac{1}{10}$ حجم استخر را در

مدت x ساعت پر کند، پس شیر B در مدت یک ساعت $\frac{V}{10 \cdot x}$ استخر را پر

می‌کند و شیر A در مدت یک ساعت $\frac{V}{10(x-4)}$ استخر را پر می‌کند، حال

حجم کل استخر توسط دو شیر در مدت ۴۸ ساعت پر می‌شود، پس در یک

ساعت $\frac{V}{48}$ استخر پر می‌شود:

$$\frac{V}{10x} + \frac{V}{10(x-4)} = \frac{V}{48}$$

$$\Rightarrow \frac{V}{\cancel{10}x} + \frac{V}{\cancel{10}(x-4)} = \frac{V}{24} \Rightarrow \frac{1}{x} + \frac{1}{x-4} = \frac{1}{24}$$

$$\xrightarrow{\text{مخرج مشترک طرف چپ تساوی}} \frac{x-4}{\cancel{10}x(x-4)} + \frac{x}{\cancel{10}x(x-4)} = \frac{1}{24}$$

$$\frac{2x-4}{\cancel{10}x(x-4)} = \frac{1}{24} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین می‌کنیم}} \cancel{10}x(x-4) = 24(2x-4)$$

$$\Rightarrow 5x^2 - 20x = 48x - 96 \Rightarrow 5x^2 - 68x + 96 = 0$$

$$\Rightarrow (\cancel{5}x - 8)(x - 12) = 0 \Rightarrow \begin{cases} \cancel{5}x - 8 = 0 \Rightarrow x = \frac{8}{5} \text{ غ ق} \\ x - 12 = 0 \Rightarrow x = 12 \end{cases}$$

شیر B به تنهایی در ۱۲ ساعت $\frac{1}{10}$ حجم استخر را پر می‌کند، پس کل حجم

استخر را در $12 \times 10 = 120$ ساعت پر می‌کند.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله‌های شامل عبارت‌های گویا، صفحه ۳۳ تا ۳۸)

۹- گزینه «۳»

(امسان غنی‌زاده)

در معادله اول، ریشه بزرگتر را به دست می‌آوریم:

$$\frac{6x}{x-1} + \frac{x-1}{3x} - 3 = 0 \xrightarrow{\text{مخرج‌ها برابر (ک.م.م)}} \frac{6x^2 + x - 1}{3x(x-1)} - 3 = 0$$

(سعید یغموری)

۱۳- گزینه «۱»

نثر دوره سامانی ساده و روان است و بیشتر به موضوعهای حماسی، ملی و تاریخی توجه دارد.

کتاب تفسیر طبری به زبان عربی نوشته شده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه‌های ۳۳ و ۳۴)

(علی وقائی فسروشاهی)

۱۴- گزینه «۲»

بررسی موارد نادرست:

ب) شعر پهلوی نیز مانند نثر آن دوره، به سبب اهمیت سنت شفاهی‌گویی در ایران پیش از اسلام غالباً به کتابت در نیامده است.

ث) منظومه «درخت آسوریک» و «یادگار زبیران»، هر دو اصل پارتی دارند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه‌های ۳۹ و ۴۰)

(سیدعلیرضا علویان)

۱۵- گزینه «۳»

«سر» و «دل» در این گزینه سجع متوازن دارند.

در گزینه «۱»، «مستور» و «مهجور» در گزینه «۲»، «جویم و گویم» و در گزینه «۴»، «روحانی» و «نورانی» سجع متوازی دارند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سجع و انواع آن، صفحه ۵۳)

(علی وقائی فسروشاهی)

۱۶- گزینه «۱»

الف) تشبیه: «کفر زلف»: زلف به کفر تشبیه شده است. / «سنگین دل»: دل معشوق مانند سنگ است. / «در پیاش مشعلی از چهره بر افروخته بود»: چهره معشوق به مشعل تشبیه شده است.

ت) استعاره: «پسته»: استعاره از دهان / «حدیث قند»: قند مانند انسانی است که سخن می‌گوید. (تشخیص و استعاره)

ب) سجع: «فسون و درون»: سجع متوازی (خون نیز با این دو واژه، سجع مطرف دارد).

پ) مجاز: «الحمد»: مجاز از سوره فاتحه

(علوم و فنون ادبی (۱)، سجع و انواع آن، ترکیبی)

(سیدعلیرضا علویان)

۱۷- گزینه «۲»

پ	ب	ب	ب	د	د	د	د	د	د	د
U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	U
۱	۲	۳	۴							

نشانه‌های هجایی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: -U / -U / -U / -U

گزینه «۳»: -U / -U / -U / -U

گزینه «۴»: -U / -U / -U / -U

(علوم و فنون ادبی (۱)، هماهنگی پاره‌های کلام، صفحه ۵)

(سعید یغموری)

۱۸- گزینه «۳»

یکی، گوینده‌ای، حیاتی، وین، گوید (۵)

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «یا، می، یا، میان، ای (۵)

گزینه «۲»: «پیدا، آورده‌ای، ای، ای (۴)

گزینه «۴»: «شوم، شوم، شوم (۳)

(علوم و فنون ادبی (۱)، هماهنگی پاره‌های کلام، صفحه ۳۸)

$$\frac{18x^2 + x^2 - 2x + 1 - 3 \times 3x(x-1)}{3x(x-1)} = 0$$

$$\Rightarrow \frac{18x^2 + x^2 - 2x + 1 - 9x^2 + 9x}{3x(x-1)} = 0 \Rightarrow \frac{10x^2 + 7x + 1}{3x(x-1)} = 0$$

$$\Rightarrow 10x^2 + 7x + 1 = 0 \Rightarrow \Delta = b^2 - 4ac = 7^2 - 4(10)(1) = 49 - 40 = 9$$

$$\Rightarrow x = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-7 \pm \sqrt{9}}{20} \Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{-7+3}{20} = -\frac{1}{5} \\ x_2 = \frac{-7-3}{20} = -\frac{1}{2} \end{cases}$$

پس ریشه بزرگ‌تر، $(-\frac{1}{5})$ است که با جای‌گذاری در معادله دوم داریم:

$$x = -\frac{1}{5} \Rightarrow \frac{1}{-\frac{1}{5}} - \frac{2 - (-\frac{1}{5})}{-\frac{1}{5} + 2} = \frac{k}{-\frac{1}{5}(-\frac{1}{5} + 2)} \Rightarrow -5 - \frac{11}{5} = \frac{k}{\frac{9}{5}}$$

$$\Rightarrow -5 - \frac{11}{5} = -\frac{25k}{9} \Rightarrow -45 - 11 = -25k$$

$$\Rightarrow -25k = -56 \Rightarrow k = \frac{56}{25}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله‌های شامل عبارت‌های گویا، صفحه ۳۳ تا ۳۸)

۱۰- گزینه «۴»

برای حل معادله، ابتدا صورت و مخرج کسر سمت چپ تساوی را تجزیه می‌کنیم:

$$\frac{(x+1)(x+3)}{(x+1)(x+4)} = x + \frac{1}{x+4}$$

سمت راست تساوی هم به صورت یک کسر می‌نویسیم:

$$\Rightarrow -\frac{(x+1)(x+3)}{(x+1)(x+4)} = \frac{x^2 + 4x + 1}{x+4}$$

با شرط $x \neq -4$ از طرفین عبارت $(x+4)$ را ساده می‌کنیم:

$$\Rightarrow -\frac{(x+1)(x+3)}{(x+1)} = x^2 + 4x + 1$$

در کسر سمت چپ با شرط $x \neq -1$ می‌توانیم عبارت $(x+1)$ را از صورت و مخرج حذف کنیم:

$$-x - 3 = x^2 + 4x + 1 \Rightarrow x^2 + 5x + 4 = 0 \Rightarrow (x+1)(x+4) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x+1=0 \Rightarrow x=-1 \text{ (ریشه مخرج کسر) غ ق ق} \\ x+4=0 \Rightarrow x=-4 \text{ (ریشه مخرج کسر) غ ق ق} \end{cases}$$

پس معادله جواب ندارد.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله‌های شامل عبارت‌های گویا، صفحه ۳۳ تا ۳۸)

علوم و فنون ادبی (۱)

(افشین کیانی)

۱۱- گزینه «۴»

در این دوره، اصطلاحات علمی، ادبی، دینی و سیاسی جدید از راه ترجمه متون عربی وارد فارسی دری می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

(افشین کیانی)

۱۲- گزینه «۲»

چهره شاخص حماسه ← فردوسی (شعر «الف»، حماسی است).

چهره شاخص غنایی ← رودکی (شعر «ب»، غنایی است).

چهره شاخص تعلیمی ← کسایی (شعر «ج»، تعلیمی است).

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه ۳۳)

۱۹- گزینه «۲»

(معمد نورانی)

هفت هجای کوتاه در این بیت وجود دارد:

آن	رفت	ک	می	زف	نم	در	صو	م	ع	هر	با	ری
-	U	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-

جز	تر	د	ر	می	خا	ن	این	بار	ن	خا	هم	شد
-	-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-

(علوم و فنون ادبی (۱)، هماهنگی پایه‌های کلام، صفحه ۴۸)

۲۰- گزینه «۳»

(معمد نورانی)

در بیت گزینه «۳»، رودکی، بی‌صبری عاشق را در عشق معشوق بیان کرده است و می‌گوید عاشق شکیبیا نیست. در سایر ابیات مرتبط، ناصر خسرو انسان را به صبر و شکیبایی دعوت می‌کند و نتیجه آن را ارزشمند می‌داند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، ترکیبی)

علوم و فنون ادبی (۱) - آشنا

۲۱- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

موارد «پ» و «ت» درست هستند. بررسی موارد نادرست:

الف) پس از سقوط دولت ساسانی و از دست رفتن استقلال سیاسی ایران، ایرانیان در سه قرن نخست هجری به فعالیت‌های علمی و ادبی خود ادامه دادند.

ب) در آغاز قرن سوم دولت نیمه مستقل طاهری و پس از آن دولت مستقل صفاری بر سر کار آمد (علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه ۳۱ کتاب درسی)

۲۲- گزینه «۲»

(کتاب جامع)

درخشش تمدن ایران، با شکست سامانیان از ترکان آل افراسیاب به تیرگی گرایید و خراسان ابتدا به دست سبکتگین و بعد پسرش محمود افتاد و سلسله غزنوی در سال ۳۵۱ هجری در شهر غزنه تشکیل شد. غزنویان نیز برای ماندگاری حکومت نوپای خود ناگزیر شدند زبان پارسی را رواج دهند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه ۳۱ و ۳۲ کتاب درسی)

۲۳- گزینه «۲»

(کتاب جامع)

ابیات «ج» و «ه» به توصیف طبیعت پرداخته‌اند. در بقیه موارد به امور ذهنی و عرفانی اشاره شده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه ۳۴ کتاب درسی)

۲۴- گزینه «۱»

(کتاب جامع)

بیت‌های «الف»، «د» و «ه» سجع ندارند. بررسی سایر ابیات:

بیت «ب»: گرم، شرم، نرم

بیت «ج»: باید، نیاید، آید

بیت «و»: عالم، نالم، احوالم

(علوم و فنون ادبی (۱)، سجع و انواع آن، صفحه ۵۳ کتاب درسی)

۲۵- گزینه «۲»

(کتاب جامع)

«زبان و جان»: مطرف / «بی‌سپاه و بی‌گواه»: متوازی / «افروخته و گشته»: مطرف / «هدی (هدا) و شفا»: متوازی / «سبب و مدد»: متوازن

(علوم و فنون ادبی (۱)، سجع و انواع آن، صفحه ۵۳ کتاب درسی)

۲۶- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

ب) تلمیح: «ماه مصر و پیراهن»: اشاره به داستان حضرت یوسف (ع) دارند.

الف) تشبیه: «شاهد مهرو»، «فیروزه‌گون طارم»

د) سجع: «رو، خو، جو» سجع متوازی دارند.

ج) واج‌آرایی: تکرار حرف «س» و «ر»

ه) واژه‌آرایی: تکرار واژه «خیال»

(علوم و فنون ادبی (۱)، سجع و انواع آن، ترکیبی)

۲۷- گزینه «۴»

(کتاب جامع)

مصراع‌های «الف» و «د» با هم هم‌وزن هستند.

مصراع «الف»:

هر	ک	چی	زی	دو	ست	دا	زد
-	U	-	-	-	U	-	-
جا	ن	دل	بر	وی	گ	ما	زد
-	U	-	-	-	U	-	-

مصراع «د»:

با	غ	رض	وا	نس	ت	این	جا
-	U	-	-	-	U	-	-
یا	خ	را	سا	نس	ت	این	جا
-	U	-	-	-	U	-	-

(علوم و فنون ادبی (۱)، هماهنگی پایه‌های کلام، صفحه ۳۹ کتاب درسی)

۲۸- گزینه «۲»

(کتاب جامع)

بررسی ابیات:

گزینه «۱»: سرد - خواب - یار - سیر - تاب (مهتاب) - ۵ مورد

گزینه «۲»: سرد - تاب (مهتاب) - خواب - ۳ مورد

گزینه «۳»: چرخ - چشم (دوم) - هیچ - دید - گند (سوگند) - گفت - نیست - هیچ - یاد - ۹ مورد

گزینه «۴»: سرد - عشق - خویش - است - ۴ مورد

(علوم و فنون ادبی (۱)، هماهنگی پایه‌های کلام، صفحه ۴۸ کتاب درسی)

۲۹- گزینه «۱»

(کتاب جامع)

نشانه‌های هجایی بیت گزینه «۱»:

ن کو هیش	م کن چَر	خ نی لو	ف ری را
--U	--U	--U	--U

(علوم و فنون ادبی (۱)، هماهنگی پایه‌های کلام، صفحه ۵۵ کتاب درسی)

۳۰- گزینه «۳»

(کتاب جامع)

ظَل	م	با	شَد	بَر	چ	نان	صو	زَت	ن	قَاب
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-

وَان	ک	د	را	مَد	ب	ک	مَن	دَت	ن	جَسْت
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-

در سایر گزینه‌ها هر دو مصراع تقطیع یکسان دارند:

گزینه «۱»: -U / --U / --U / --U

گزینه «۲»: -U / -UU / -UU

گزینه «۴»: -U -- / -U -- / -U -- / -U --

(علوم و فنون ادبی (۱)، هماهنگی پایه‌های کلام، صفحه ۴۹ کتاب درسی)

عربی، زبان قرآن (۱)

۳۱- گزینه ۱

(ولی الله نوروزی)

«على كُلِّ الْمَسْلَمِينَ»: بر همه مسلمانان واجب است / «أَنْ يَحْتَرَمُوا»: احترام بگذارند / «يَتَعَايَشُوا تَعَايِشاً سَلَمِيًّا»: مسالمت آمیز همزیستی داشته باشند / «مع بعضهم»: با یکدیگر

(عربی، زبان قرآن (۱)، ترجمه، صفحه ۴۶)

۳۲- گزینه ۴

(مریم آقایی)

ترجمه درست عبارت: «مَلَّتْ ایرانی، هیچ فشاری را از جانب دشمنان نمی پذیرد.»

(عربی، زبان قرآن (۱)، ترجمه، صفحه ۵۱)

۳۳- گزینه ۱

(مریم آقایی)

ترجمه درست گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: «دما»: خون‌ها / «أَمِنَهُ»: او را امین بدانند (مؤمن کسی است که مردم او را امین بدانند، در خون‌ها و مال‌هایشان!)
گزینه ۳: «أَعْطَنِي»: به من بده / «عندی»: دارم
گزینه ۴: «سَتَّةٌ»: شش / «السَّاعَةُ الثَّامِنَةُ»: ساعت هشت

(عربی، زبان قرآن (۱)، ترجمه، ترکیبی)

۳۴- گزینه ۴

(میدر همایی)

همگی: جمعاً / جنگ می‌زنیم: نَعْتَصِمُ / پراکنده نمی‌شویم: لا نَتَفَرَّقُ

(عربی، زبان قرآن (۱)، ترجمه، صفحه ۴۶)

۳۵- گزینه ۲

(میدر همایی)

ترجمه: دانشمند بدون عمل، همانند درخت بی‌میوه است.
ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «بدان که خوشبختی در یاری کردن مردم است.
گزینه ۳: دانشمند زنده است هر چند که مرده باشد.
گزینه ۴: هر گروهی به آن چه که دارند، خوشحالند.

(عربی، زبان قرآن (۱)، مفهومی، ترکیبی)

۳۶- گزینه ۱

(ولی الله نوروزی)

فعل «لا يَجْتَمِعُ» مضارع از باب «إِفْتَعَال» و بر وزن «يَفْتَعِلُ» است که به صورت «لا يَجْتَمِعُ» درست است.

(عربی، زبان قرآن (۱)، ضبط حرکات، صفحه ۵۳)

۳۷- گزینه ۲

(معمور عاشوری روهی)

در این گزینه کلمات متضادی وجود ندارد.

معنای گزینه ۲: «خدا مردی را آموزد و آن مرد کارهای شایسته‌ای را در زندگی اش انجام داد.»
بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «يُنزِلُ: نازل می‌کند» ≠ «يَرْفَعُ: بالا می‌برد»

گزینه ۳: «ذَكَرَ: مرد» ≠ «أُنْثَى: زن»

گزینه ۴: «جَلَسَ: نشست» ≠ «قَامَ: برخاست»

(عربی، زبان قرآن (۱)، لغت، ترکیبی)

۳۸- گزینه ۱

(معمور عاشوری روهی)

معنای گزینه ۱: «کارگران: آن‌ها کسانی هستند که برای مصلحت دشمنان و ضعف هموطنان کار می‌کنند.»

این تعریف کلمه «الْعَمَلَاءُ: مزدوران» است.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: دروغ: از ردیلت‌های اخلاقی است و اسلام به دوری از آن دستور می‌دهد.

گزینه ۳: برف: بر روی کوه‌ها می‌بارد و آن را غالباً در فصل زمستان مشاهده می‌کنیم.

گزینه ۴: کولر: وسیله‌ای است برای خلاص شدن از گرمای تابستان.

(عربی، زبان قرآن (۱)، لغت، صفحه ۵۱)

۳۹- گزینه ۳

(علیرضا قلی‌زاده)

در این گزینه فعل ثلاثی مزید به کار نرفته است.

«تقلید» و «إنتاج» مصدر هستند.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «يَتَجَلَّى»: باب تَفَعَّل

گزینه ۲: «تَحْتَقِرُ»: باب اِفْتَعَال

گزینه ۴: «تَأْمَلُ»: باب تَفَعَّل

(عربی، زبان قرآن (۱)، قواعد، صفحه ۳۶ و ۳۷)

۴۰- گزینه ۲

(علیرضا قلی‌زاده)

«تعاونوا»: فعل امر از باب «تَفَاعُل» است.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «يُحَاوِلُ»: فعل مضارع باب «مَفَاعَلَةٌ» است.

گزینه ۳: «يُوَاصِلُ»: فعل مضارع باب «مَفَاعَلَةٌ» است.

گزینه ۴: «وَأَفْقَتُ»: فعل ماضی باب «مَفَاعَلَةٌ» است.

(عربی، زبان قرآن (۱)، قواعد، صفحه ۴۸ و ۴۹)

منطق

۴۱- گزینه ۲

(پرکلر رهیمی)

«کلی»، «جزئی»: کلی هستند زیرا می‌توانند مصداق‌های فراوانی داشته باشند.

«من»، «۴۰ کارمند این سازمان»: هر دو جزئی هستند.

در بررسی کلی یا جزئی بودن ترکیب‌ها به این نکات توجه کنید:

– همه ضمایر مفرد، به شرط این‌که در معنای خودشان باشند، جزئی هستند.

– هر مفهومی که دارای عدد و تعداد معین باشد جزئی است (۴۰ کارمند این سازمان)

– برای بررسی به کلمه اول ترکیب نگاه می‌کنیم، اگر کلی بود، ترکیب کلی است و اگر جزئی بود ترکیب مفهومی جزئی است. (مثال: «درس دهم کتاب

منطق» یک مفهوم کلی است.)

(منطق، مفهومی و مصداق، صفحه ۲۰ و ۲۱)

۴۲- گزینه ۳

(موسی سپاهی)

– معنای کلماتی که می‌فهمیم و درک می‌کنیم را «مفهوم» می‌گویند و به افراد یا اشیا بی‌در جهان که این مفاهیم بر آن‌ها صدق می‌کند، «مصداق» می‌گویند.

– خودکار قرمز احمد مفهومی کلی است، زیرا قابلیت انطباق بر بیش از یک مورد را دارد.

(منطق، مفهومی و مصداق، صفحه ۲۰)

۴۳- گزینه «۲»

(مهمم رضایی بقا)

از آن جا که هیچ شیری، شتر نیست و هیچ شتری، شیر نیست، پس نسبت میان دو مفهوم «شیر و شتر» تباین است.

از آن جا که «غیر شیر» شامل شتر و بقیه موجودات به جز شیر و شتر می شود و «غیر شتر» شامل «شیر» و بقیه موجودات به جز شیر و شتر می شود، پس میان دو مفهوم «غیر شیر و غیر شتر» نسبت عموم و خصوص من وجه برقرار است.

(منطق، مفهومی و مصداق، صفحه ۲۲ تا ۲۶)

۴۴- گزینه «۴»

(پرکل ریمی)

در عموم و خصوص مطلق، یک مفهوم (عام) از هر جهتی خاص تر از مفهوم دیگری است.

(منطق، مفهومی و مصداق، صفحه ۲۲ و ۲۳)

۴۵- گزینه «۴»

(علیرضا نصیری)

در یک طبقه بندی صحیح، هر مفهوم باید با مفاهیم طبقه قبل و بعد خود رابطه عموم و خصوص مطلق و با مفاهیم هم طبقه اش رابطه تباین داشته باشد. «عموم و خصوص من وجه» و «تساوی» به هیچ عنوان نباید در تقسیم بندی صحیح دیده شوند.

بررسی گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: هم می تواند بیانگر عموم و خصوص مطلق و هم بیانگر تساوی باشد. گزینه «۲»: بیانگر نسبت تباین است که باید حتماً میان مفاهیم هم طبقه برقرار باشد.

گزینه «۳»: هم از خصوصیات عموم و خصوص مطلق است و هم از ویژگی های تساوی است.

گزینه «۴»: صرفاً مختص عموم و خصوص من وجه است و در نتیجه نباید در تقسیم بندی وجود داشته باشد.

(منطق، مفهومی و مصداق، صفحه ۲۲ تا ۲۶)

۴۶- گزینه «۱»

(غلامسین عزیزی)

تعریف مثلث به شکلی که دارای سه ضلع است، یک تعریف مفهومی است. در تعریف مفهومی به تحلیل مفهوم مورد نظر می پردازیم. همچنین در دسته بندی ویژگی های یک مفهوم، ویژگی مشترک با سایر مفاهیم مشابه را امر عام می نامیم.

تکته: در گزاره دوم اگر مفهوم «تعریف مفهومی» را در قالب یک تعریف بیاوریم می توانیم این گزاره را به عنوان تعریف لغوی قلمداد نماییم اما در سوال، تعریف «تعریف مفهومی» را از ما نخواسته است.

تکته: در تعریف مفهومی به ویژگی منحصر به فرد، امر خاص گفته می شود.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۲۷ تا ۳۲)

۴۷- گزینه «۱»

(علیرضا نصیری)

تعریف ذکر شده در صورت سؤال جامع است و شامل تمامی مصادیق دریا می شود، اما مانع نیست و مصادیق دیگری همچون دریاچه یا حتی سد را نیز شامل می شود. بنابراین از میان گزینه ها باید به دنبال گزینه ای باشیم که یک تعریف جامع ولی غیرمانع در آن وجود داشته باشد. گزینه «۱» یک تعریف جامع و غیرمانع از روزنامه ارائه داده است. این تعریف تمام مصادیق روزنامه را شامل می شود اما علاوه بر آن، مصادیق برخی مفاهیم دیگر مانند کانال های خبری که در فضای مجازی فعالیت می کنند را نیز شامل می شود و در نتیجه مانع نخواهد بود.

بررسی گزینه های دیگر:

گزینه «۲»: این تعریف جامع نیست، چون قید «دولتی» باعث می شود که دانشگاه های غیردولتی را شامل نشود.

گزینه «۳»: این تعریف نه جامع است و نه مانع، چون ممکن است اولاً مصادیق بازی های دیگر مانند بسکتبال یا هندبال را نیز شامل شود (پس مانع نیست). و ثانیاً آن دسته از بازی هایی را که به تساوی دو تیم می انجامند در بر نمی گیرد. (بنابراین جامع هم نیست.)

گزینه «۴»: این تعریف نسبت به مفهوم مَعْرِف، یعنی منطق، بی ربط است و با آن رابطه تباین دارد. زیرا منطق هیچگاه به ماده استدلال ها توجه ندارد. بنابراین، این تعریف اصلاً نمی تواند در مورد منطق صادق باشد.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۲۷ تا ۳۲)

۴۸- گزینه «۱»

(پرکل ریمی)

در یک تعریف صحیح مفهوم هر بخش مجهول و تعریف باید مفهومی کلی باشند. مثال: در تعریف «انسان: حیوان ناطق» هم مفهوم مجهول یعنی انسان و هم تعریف آن یعنی حیوان ناطق مفهومی کلی هستند.

بررسی گزینه های دیگر:

گزینه «۲»: تعریف باید یک مفهوم کلی باشد.

گزینه «۳»: در صورت عام تر بودن مصادیق تعریف از مفهوم مجهول تعریف شرط مانع بودن را ندارد.

گزینه «۴»: در صورت خاص تر بودن مصادیق تعریف از مفهوم مجهول، تعریف شرط جامع بودن را ندارد.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، ترکیبی)

۴۹- گزینه «۳»

(غلامسین عزیزی)

تعریف جامع و مانع است. بنابراین مصادیق مجهول ما، با مصادیق تعریف ما با هم مطابقت دارند.

(مثلاً در تعریف انسان به حیوان ناطق مفهوم مجهول با تعریف ما کاملاً از نظر مصادیق مطابق هستند و نسبت تساوی بین آن ها برقرار است.)

بررسی گزینه های دیگر:

گزینه «۱» و «۲»: اگر تعریف نه جامع باشد و نه مانع باشد نسبت می تواند عموم و خصوص من وجه یا تباین باشد.

گزینه «۴»: اگر تعریف جامع باشد و مانع نباشد، یا مانع باشد و جامع نباشد، نسبت عموم و خصوص مطلق برقرار است.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۳ تا ۳۸)

۵۰- گزینه «۴»

(مهمم رضایی بقا)

چون فعل ممکن است بر روی دادن حالتی دلالت کند، پس تعریف جامع نیست.

چون هر کلمه ای که بر انجام کاری دلالت کند، فعل نیست و ممکن است مصدر باشد، بنابراین تعریف مانع نیست.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۳ تا ۳۸)

اقتصاد

۵۱- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

الف) در بازار کالاها و خدمات، خانوارها «خریدار» و بنگاهها «فروشنده» هستند.
ب) موارد «الف» و «ب» نمودار صورت سؤال، به ترتیب بیانگر «بنگاهها» و «خانوارها» است.

ج) بازار به مجموعه خریداران و فروشندگان چیزی در هر جای ممکن اطلاق می‌شود. مبادلات در بازار ممکن است حضوری و حقیقی نباشد و به صورت مجازی و در اینترنت صورت گیرد. (صرفاً عبارت گزینه «۲»، نادرست است).

(اقتصاد، بازار پیست و چگونه عمل می‌کنند؟، صفحه ۳۶ تا ۳۸)

۵۲- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

بازار ماکارونی: رقابتی / بازار خودرو در کشور ما: انحصار در فروش / شرکت پخش و پالایش فراورده‌های نفتی: از یک سو تنها خریدار و از یک سو تنها فروشنده (انحصار در خرید و فروش) / شرکت توانیر در کشور ما: انحصار در فروش / فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه‌ها: مزایده / خریداران عمده کالا و خدمات: مناقصه

(اقتصاد، بازار پیست و چگونه عمل می‌کنند؟، صفحه ۵۱ و ۵۲)

۵۳- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

کیلو = ۳۰ مقدار عرضه تعادلی

مقدار عرضه در قیمت ۲۰۰۰ ریال - مقدار عرضه تعادلی = کمبود عرضه در قیمت ۲۰۰۰ ریال نسبت به تعادل
کیلو = ۳۰ - ۰ = ۳۰

ب) در سطوح قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی بازار با مازاد تقاضا یا کمبود عرضه مواجه خواهد بود.

مازاد تقاضا در قیمت ۴۰۰۰ ریال

مقدار عرضه در قیمت ۴۰۰۰ ریال - مقدار تقاضا در قیمت ۴۰۰۰ ریال

کیلو = ۴۰ - ۱۰ = ۵۰

ج) در شرایط تعادلی یعنی سطح قیمت ۸۰۰۰ ریال و مقدار ۳۰ کیلو، تولیدکننده بیشترین دریاقتی را دارد.

ریال $8,000 \times 30 = 240,000$

د) تنها در سطح قیمت تعادلی فاصله بین عرضه و تقاضا از بین می‌رود و رفتار تولیدکننده و مصرف‌کننده هماهنگ می‌شود. اگر قیمت بالاتر از قیمت تعادلی باشد باید کاهش یابد و اگر پایین‌تر باشد باید افزایش یابد. بنابراین در سطح قیمت ۱۲۰۰۰ ریال، قیمت باید ۴۰۰۰ ریال کاهش یابد تا به سطح قیمت تعادلی برسیم.
کیلو = $12000 - 8000 = 4000$

(اقتصاد، بازار پیست و چگونه عمل می‌کنند؟، صفحه ۳۸ تا ۵۱)

۵۴- گزینه «۲»

(فاطمه صفری)

الف) مورد (الف) بیانگر مفهوم عرضه است؛ چون با افزایش قیمت، مقدار عرضه افزایش یافته است، یعنی عرضه با قیمت رابطه مستقیم دارد.

مورد (ب) بیانگر مفهوم تقاضا است؛ چون با افزایش قیمت، مقدار تقاضا کاهش یافته است، یعنی تقاضا با قیمت رابطه معکوس دارد.

ب) سطح قیمت ۳۰۰۰ تومان را که به ازای آن مقدار عرضه و تقاضا با هم برابر می‌شوند، «قیمت تعادلی» می‌گویند و میزان ۴۰۰ واحد را «مقدار تعادلی» می‌نامند. در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی (قیمت‌های ۴۰۰ و ۵۰۰۰ تومان) در بازار با مازاد عرضه یا کمبود تقاضا روبه‌رو می‌شویم.

ج) در سطوح قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی در بازار با کمبود عرضه (مازاد تقاضا) مواجه هستیم.

کمبود عرضه (مازاد تقاضا) در قیمت ۲۰۰۰ تومان

مقدار عرضه در قیمت ۲۰۰۰ - مقدار تقاضا در قیمت ۲۰۰۰ =

کیلو = $450 - 350 = 100$

(اقتصاد، بازار پیست و چگونه عمل می‌کنند؟، صفحه ۳۸ تا ۵۱)

۵۵- گزینه «۳»

(زهرا مممری)

با افزایش درآمد میزان مصرف بدلیجات کاهش یافته، لذا بدلیجات کالای پست است. همچنین سوپا کالای جانشین گوشت قرمز است که با افزایش قیمت گوشت، جایگزین آن شده است.

(اقتصاد، بازار پیست و چگونه عمل می‌کنند؟، صفحه ۳۹)

۵۶- گزینه «۱»

(زهرا مممری)

بخش زیادی از درآمدهای دولت از محل فروش دارایی‌های تجدیدناپذیری مانند نفت و گاز تأمین می‌شود که درآمدی پایدار نیست؛ با قیمت نفت نوسان می‌کند و قابل تحریم است! این دارایی‌ها، به نسل بعد نیز تعلق دارد و اگر با درآمد حاصل از فروش این منابع، دارایی‌های دیگری خلق نشود و صرفاً صرف هزینه‌های جاری کشور (نظیر پرداخت دستمزد و ...) شود، نسل بعد، ما را نخواهد بخشید.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست؟، صفحه ۶۱، ۶۳ و ۶۵)

۵۷- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

- مالیات بر ارث مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی است.
 - عوارض گمرکی که نام دیگر آن تعرفه‌های گمرکی می‌باشد، تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها هستند.
 - در مالیات بر ارزش افزوده کسب و کارها، منبع مالیات را از فروش خودشان جمع‌آوری کرده و آن را از طریق خرید از دیگر کسب و کارها، پرداخت می‌کنند.
 - وظیفه قانونی پرداخت مالیات بر مصرف به‌عهدۀ تولیدکنندگان و فروشندگان است.

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیوسته؟، صفحه ۶۱ تا ۶۳)

۵۸- گزینه «۱»

(مهوری کردان)

قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده در مرحله اول
 مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده + قیمت محصول در مرحله اول
 تومان $4400 = A + 400 \Rightarrow A = 4400 - 400 = 4000$

قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده در مرحله سوم
 مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده + قیمت محصول در مرحله سوم
 تومان $55000 = 50000 + B \Rightarrow B = 55000 - 50000 = 5000$

اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل از مرحله دوم پرداخت شده
 مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله اول
 تومان $C = 400$

مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در مرحله سوم
 - مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله سوم
 مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم
 تومان $D = 5000 - 2000 = 3000$

مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده
 مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر
 تومان $E = B = 5000$

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیوسته؟، صفحه ۶۳)

۵۹- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)

کشور ایران میزان بیشتری سیب تولید می‌کند، بنابراین در این محصول مزیت مطلق دارد.

کشور ژاپن در تولید موز مزیت مطلق دارد زیرا نسبت به دو کشور دیگر میزان بیشتری از این محصول را تولید می‌کند.

کشور ترکیه در تولید هیچ‌یک از دو محصول مزیت مطلق ندارد اما در کشور خود در تولید سیب، مزیت نسبی دارد، بنابراین باید سیب را خود در داخل تولید کند و موز را از ژاپن وارد نماید.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه ۷۲ و ۷۳)

۶۰- گزینه «۴»

(مهوری کردان)

الف) اگر اصل مزیت‌های مطلق و نسبی رعایت نشود، اولاً از منابع و سرمایه‌ها به بهترین نحو ممکن استفاده نمی‌شود که به نوعی هدر رفت آن‌ها محسوب می‌شود، ثانیاً با تولید محصولات کمتر و بی‌کیفیت‌تر، رفاه جامعه کاهش می‌یابد.

ب) اگر کشوری «راه‌های تأمین کالاهای وارداتی یا بازارهای فروش کالاهای صادراتی خود را گوناگون کند، از وضعیت تک‌محصولی فاصله بگیرد، با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی امکان تأمین بعضی نیازها را در داخل فراهم کند و به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان توجه بیشتری داشته باشد»، به وضعیت استقلال اقتصادی و استحکام اقتصادی نزدیک می‌شود.

ج) گاهی دولت‌ها در جهت گسترش روابط اقتصادی‌شان با کشورهایی که دیدگاه‌های نزدیک سیاسی با یکدیگر دارند، پیمان‌های تجاری وضع می‌کنند و تعرفه‌ها را کاهش می‌دهند.

د) کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۴ تشکیل شد و نتیجه آن تشکیل «بانک جهانی توسعه» و «صندوق بین‌المللی پول» بود.

(اقتصاد، تجارت بین‌الملل، صفحه ۷۳ تا ۷۷)

(مهریس همزه‌ای)

۶۵- گزینه «۳»

چون این ترکیب شرطی نادرست است، پس باید مقدم آن یعنی $q \wedge r$ درست و تالی آن یعنی $p \Leftrightarrow r$ نادرست باشد. برای این که $q \wedge r$ درست باشد، باید q و r هر دو درست باشند و چون r درست است برای این که $p \Leftrightarrow r$ نادرست باشد، باید p نادرست باشد.
بنابراین p نادرست و q و r درست هستند.

(ریاضی و آمار (۲)، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۲ تا ۱۱)

(مهریس همزه‌ای)

۶۶- گزینه «۳»

$$\sim p \wedge (p \Rightarrow q) \equiv \sim p \wedge (\sim p \vee q) \equiv \sim p$$

(ریاضی و آمار (۲)، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۲ تا ۱۱)

(مهریس همزه‌ای)

۶۷- گزینه «۱»

ارزش $p \vee r$ به ارزش r بستگی دارد و با توجه به هم‌ارزش بودن r با r ، بنابراین گزاره p دارای ارزش نادرست است، پس $\sim p$ دارای ارزش درست است.
بنابراین در گزاره شرطی $p \Rightarrow q \vee r$ ، چون تالی ($\sim p$) دارای ارزش درست است، پس ارزش کل گزاره درست است.

(ریاضی و آمار (۲)، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۲ تا ۱۱)

(فردار روشنی)

۶۸- گزینه «۳»

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۴»   گزینه «۳»   گزینه «۲»   گزینه «۱»

p	q	r	$(\sim p \Rightarrow q) \wedge r$	$(q \Leftrightarrow \sim r) \vee p$	$(p \Leftrightarrow r) \vee \sim q$	$(\sim q \Rightarrow p) \wedge \sim r$
د	ن	د	د	د	د	ن
د	د	ن	ن	د	ن	د
ن	د	د	د	ن	ن	ن
ن	ن	د	ن	د	د	ن

(ریاضی و آمار (۲)، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۲ تا ۱۱)

(مهمر همیری)

۶۹- گزینه «۴»

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: $(p \vee q) \wedge (p \vee \sim q) \equiv p \vee \underbrace{(q \wedge \sim q)}_F \equiv p$

گزینه «۲»: $(\sim p \wedge F) \vee (\sim p \vee T) \equiv F \vee T \equiv T$

گزینه «۳»: $\sim p \wedge F \equiv F$

گزینه «۴»: $\sim(\sim p) \wedge (\sim p) \equiv p \wedge \sim p \equiv F$

(ریاضی و آمار (۲)، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۲ تا ۱۱)

ریاضی و آمار (۲)

۶۱- گزینه «۲»

(علی حسینی‌نوه)

گزاره به جمله خبری گفته می‌شود که دارای یک ارزش منحصر به فرد باشد.

بررسی موارد:

(الف) گزاره است.

(ب) به دلیل این که جمله‌ای سلیقه‌ای است و نمی‌توان به طور کلی آن را ارزش گذاری کرد، گزاره نیست.

(ج) گزاره است.

(د) به دلیل پرسشی بودن گزاره نیست.

(ریاضی و آمار (۲)، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۲ و ۳)

۶۲- گزینه «۳»

(فرشید کریمی)

بررسی گزاره‌های نادرست:

(الف) اگر همه داده‌ها با هم برابر باشند، شاخص‌های پراکندگی برابر با صفر هستند.

(ج) نمودار مختصاتی زمانی تابع است که اگر هر خطی موازی محور y ها رسم کنیم، حداکثر در یک نقطه نمودار تابع را قطع کند.

(ریاضی و آمار (۲)، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۲ تا ۴)

۶۳- گزینه «۴»

(امیر زرانروز)

۲ بار از قانون دموگان استفاده می‌کنیم:

$$\sim [(\sim p \vee \sim q) \wedge s] \equiv \sim(\sim p \vee \sim q) \vee \sim s$$

$$\equiv [(\sim p) \wedge (\sim q)] \vee \sim s \equiv (p \wedge q) \vee \sim s$$

(ریاضی و آمار (۲)، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۲ تا ۱۱)

۶۴- گزینه «۲»

(امیر زرانروز)

اگر گزاره «۳ عددی اول است» را p و گزاره «معادله $x^2 = -36$ دو جواب حقیقی دارد» را q بنامیم نقیض گزاره $p \vee q$ طبق قوانین دموگان به شکل $\sim p \wedge \sim q$ است که برابر با گزینه «۲» خواهد بود.

(ریاضی و آمار (۲)، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۲ تا ۱۱)

۷۰- گزینه «۴»

(امسان غنی زاده)

با توجه به ارزش گزاره صورت سؤال که نادرست است، ارزش گزاره های p ، q و r را تعیین می کنیم:

$$[(p \Rightarrow q) \Rightarrow (\sim r \Rightarrow q)] \equiv F \Rightarrow \begin{cases} \sim r \equiv T \Rightarrow r \equiv F \\ q \equiv F \\ (p \Rightarrow q) \equiv T \xrightarrow{q \equiv F} \begin{cases} p \equiv F \Rightarrow \sim p \equiv T \\ q \equiv F \Rightarrow \sim q \equiv T \end{cases} \end{cases}$$

حالا با توجه به ارزش گزاره های p ، q و r ، گزاره مربوط را تعیین ارزش می کنیم:

$$\begin{aligned} [(\sim q \Rightarrow p) \Rightarrow r] \Rightarrow [(\sim \sim p \Rightarrow r) \Rightarrow \square] \\ \equiv [(T \Rightarrow F) \Rightarrow F] \Rightarrow [(\sim(T \Rightarrow F)) \Rightarrow \square] \\ \equiv [F \Rightarrow F] \Rightarrow [(\sim F \Rightarrow \square) \equiv T] \Rightarrow [T \Rightarrow \square] \end{aligned}$$

با توجه به گزاره فوق، زمانی که مقدم دارای ارزش درست است، پس باید تالی هم دارای ارزش درست باشد تا ترکیب شرطی همواره درست باشد، پس داریم:

$$T \Rightarrow [T \Rightarrow \square] \Rightarrow \begin{cases} \text{مقدم} \equiv T \\ \text{تالی} \equiv T \Rightarrow \square \equiv T \Rightarrow \square \equiv T \end{cases}$$

تشریح گزینه ها:

گزینه «۱»: $\sim r \Rightarrow p \equiv T \Rightarrow F \equiv F$

گزینه «۲»: $\sim p \Rightarrow (\sim q \Rightarrow r) \equiv T \Rightarrow (T \Rightarrow F) \equiv T \Rightarrow F \equiv F$

گزینه «۳»: $(q \Rightarrow r) \Rightarrow r \equiv (F \Rightarrow F) \Rightarrow F \equiv T \Rightarrow F \equiv F$

گزینه «۴»: $[\sim(\sim r) \Rightarrow p] \Rightarrow (q \Rightarrow p) \equiv [F \Rightarrow F] \Rightarrow [F \Rightarrow F] \equiv T \Rightarrow T \equiv T$

(ریاضی و آمار (۲)، گزاره ها و ترکیب گزاره ها، صفحه ۲ تا ۱۱)

ریاضی و آمار (۲) - آشنا

۷۱- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

تعداد حالت های ارزشی n گزاره که در کنار یکدیگر می آیند، از رابطه 2^n به دست می آید:

$$16 = 2^4 = \text{تعداد حالت های ارزشی } 4 \text{ گزاره}$$

(ریاضی و آمار (۲)، گزاره ها و ترکیب گزاره ها، صفحه ۲ تا ۳)

۷۲- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

ترکیب عطفی $p \wedge q$ زمانی درست است که p درست و q نیز درست باشند. موارد (الف) و (پ) درست هستند.

بررسی موارد نادرست:

(ب): ۱۳ شماره نده اول عدد ۱۳ است.

(ت): ۲۴ دارای دو شماره نده اول ۲ و ۳ است.

(ریاضی و آمار (۲)، گزاره ها و ترکیب گزاره ها، صفحه ۲ تا ۶)

۷۳- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

در ترکیب فصلی n گزاره اگر حداقل یکی از گزاره ها درست باشد، در این صورت ترکیب فصلی آنها درست است و تنها در صورتی ترکیب فصلی آنها نادرست است که همه گزاره ها نادرست باشند، پس در ترکیب فصلی n گزاره تعداد حالات درست آن برابر $2^n - 1$ است:

$$31 = 2^5 - 1 = 32 - 1 = \text{تعداد حالات درست ترکیب فصلی } 5 \text{ گزاره}$$

(ریاضی و آمار (۲)، گزاره ها و ترکیب گزاره ها، صفحه ۲ تا ۶)

۷۴- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

اگر گزاره درست را با T و گزاره نادرست را با F نشان دهیم، داریم:

گزینه «۱»: $(\sim q \wedge r) \wedge (q \wedge r) \equiv (\sim F \wedge F) \wedge (F \wedge F)$

$$\equiv (T \wedge F) \wedge (F) \equiv F \wedge F \equiv F$$

گزینه «۲»: $(\sim q \wedge \sim r) \wedge \sim p \equiv (\sim F \wedge \sim F) \wedge \sim T \equiv (T \wedge T) \wedge F$

$$\equiv T \wedge F \equiv F$$

گزینه «۳»: $(p \wedge \sim q) \wedge r \equiv (T \wedge \sim F) \wedge F \equiv (T \wedge T) \wedge F \equiv T \wedge F \equiv F$

گزینه «۴»: $(\sim q \wedge p) \wedge (p \vee r) \equiv (\sim F \wedge T) \wedge (T \vee F) \equiv (T \wedge T) \wedge T$

$$\equiv T \wedge T \equiv T$$

پس ارزش گزاره گزینه «۴» درست است و با بقیه متفاوت می باشد.

(ریاضی و آمار (۲)، گزاره ها و ترکیب گزاره ها، صفحه ۲ تا ۱۱)

۷۵- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

با توجه به جدول ارزش گزاره ها، ارزش تک تک گزینه ها را می یابیم. داریم:

p	q	r	$q \vee r$	$p \wedge (q \vee r)$	$p \vee q$
د	د	د	د	د	د
د	د	ن	د	د	د
د	ن	د	د	د	د
د	ن	ن	ن	ن	د
ن	د	د	د	ن	د
ن	د	ن	د	ن	د
ن	ن	د	د	ن	ن
ن	ن	ن	ن	ن	ن

$p \vee r$	$(p \vee q) \wedge (p \vee r)$	$p \wedge q$	$p \wedge r$
د	د	د	د
د	د	د	ن
د	د	ن	د
د	د	ن	ن
د	د	ن	ن
ن	ن	ن	ن
د	ن	ن	ن
ن	ن	ن	ن

(کتاب آبی)

۷۸- گزینه «۴»

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: $(p \wedge q) \Leftrightarrow (\sim p \wedge r) \equiv \frac{(T \wedge F)}{F} \Leftrightarrow (\sim T \wedge r) \equiv F \Leftrightarrow \frac{(F \wedge r)}{F}$

$\equiv F \Leftrightarrow F \equiv T$

گزینه «۲»: $(q \vee r) \Rightarrow (r \Rightarrow p) \equiv \frac{(F \vee r)}{r} \Rightarrow \frac{(r \Rightarrow T)}{T} \equiv \frac{r \Rightarrow T}{T} \equiv T$

گزینه «۳»: $(\sim p \Rightarrow r) \Rightarrow \sim q \equiv (\sim T \Rightarrow r) \Rightarrow \sim F \equiv \frac{(F \Rightarrow r)}{T} \Rightarrow T$
به انتهای مقدم T

$\equiv T \Rightarrow T \equiv T$

گزینه «۴»: $(p \wedge q) \Leftrightarrow (p \vee q) \equiv \frac{(T \wedge F)}{F} \Leftrightarrow \frac{(T \vee F)}{T} \equiv F \Leftrightarrow T \equiv F$

(ریاضی و آمار (۲)، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۲ تا ۱۱)

(کتاب آبی)

۷۹- گزینه «۱»

گفته شده ارزش $q \Leftrightarrow (p \Rightarrow q)$ درست است، پس q و $(p \Rightarrow q)$ هم‌ارزش‌اند. از طرفی طبق فرض، ارزش q نادرست است، پس ارزش $(p \Rightarrow q)$ هم نادرست است. برای نادرست بودن ارزش $(p \Rightarrow q)$ لازم است که ارزش p درست و ارزش q نادرست باشد، پس به‌طور کلی ارزش p درست و ارزش q نادرست است. بنابراین:

$(\sim p \wedge \sim q) \Rightarrow (p \vee r) \equiv (\sim T \wedge \sim F) \Rightarrow (T \vee r)$

$\equiv \frac{(F \wedge T)}{F} \Rightarrow \frac{(T \vee r)}{T} \equiv T$

(ریاضی و آمار (۲)، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۲ تا ۱۱)

(کتاب آبی)

۸۰- گزینه «۳»

با توجه به جدول ارزش گزاره‌ها داریم:

p	q	r	$\sim r$	$p \Leftrightarrow r$	$q \vee \sim r$	$(p \Leftrightarrow r) \Rightarrow (q \vee \sim r)$
T	T	F	T	F	T	T
T	T	T	F	T	T	T
T	F	T	F	T	F	F
T	F	F	T	F	T	T

(ریاضی و آمار (۲)، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۲ تا ۱۱)

$(p \wedge q) \vee (p \wedge r)$	$q \wedge r$	$p \vee (q \wedge r)$	$q \wedge (p \vee r)$
د	د	د	د
د	ن	د	د
د	ن	د	ن
ن	ن	د	ن
ن	د	د	د
ن	ن	ن	ن
ن	ن	ن	ن

همان‌طور که از جدول مشخص است هم‌ارز گزاره $p \wedge (q \vee r)$ گزاره $(p \wedge q) \vee (p \wedge r)$ است.

$p \wedge (q \vee r) \equiv (p \wedge q) \vee (p \wedge r)$

(ریاضی و آمار (۲)، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۲ تا ۱۱)

(کتاب آبی)

۷۶- گزینه «۲»

طبق جدول ارزش گزاره‌ها داریم:

p	$\sim p$	q	$\sim q$	$p \wedge \sim q$
د	ن	د	ن	ن
د	ن	ن	د	د
ن	د	د	ن	ن
ن	د	ن	د	ن

$\sim p \Rightarrow \sim p$	$\sim q \Rightarrow \sim p$	$p \wedge (\sim p \wedge \sim q)$
د	د	ن
د	ن	ن
د	د	ن
د	د	ن

پس ارزش گزاره $\sim p \Rightarrow \sim p$ همواره درست است.

(ریاضی و آمار (۲)، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۲ تا ۱۱)

(کتاب آبی)

۷۷- گزینه «۳»

طبق جدول ارزش گزاره‌ها داریم:

p	q	r	$p \Rightarrow q$	$(p \Rightarrow q) \wedge r$
د	ن	د	ن	ن
د	د	د	د	د
د	ن	ن	د	ن
د	د	ن	د	ن

پس تنها گزاره $(q \Rightarrow p) \wedge r$ دارای ارزش درست است.

(ریاضی و آمار (۲)، گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها، صفحه ۲ تا ۱۱)

علوم و فنون ادبی (۲)

۸۱- گزینه ۳»

(سعید یغفری)

الف) لحن سخن حافظ، گزنده، طنزآمیز و سرشار از خیرخواهی و اصلاح طلبی است.

ب) سلمان ساوجی مثنوی «جمشید و خورشید» را به شیوه داستان‌های نظامی سروده شده است.

ج) ابن مبین در شعر خود قناعت پیشگی و بی‌اعتباری دنیا را مورد تأکید قرار می‌دهد.

د) کتاب «اخلاق الاشراف» از آثار عبید زاکانی است..

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، صفحه ۱۶ و ۱۷)

۸۲- گزینه ۳»

(علی وفانی فسروشاهی)

زبان شعر در قرن هشتم جز در سروده‌های شاعران شاخص، مانند خواجه و حافظ، به سستی گرایید.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: در این دوران به دلیل بی‌اعتقادی برخی از ایلخانان مغول و بی‌تعبی برخی دیگر نسبت به مذاهب رایج، فرصتی پدید آمد تا صاحبان مذهب‌های مختلف عقاید خود را ابراز کنند.

گزینه ۲: از بین رفتن دربارهای ادب‌دوست ایرانی‌تبار، از رونق افتادن قصیده‌سرایی را در پی داشت.

گزینه ۴: قلمرو بالندگی زبان و فرهنگ فارسی عرصه وسیعی یافت، اما عراق عجم و مهم‌تر از آن شهر شیراز همچنان در حکم مرکز ادبی این عصر به‌شمار می‌رفت.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، صفحه ۱۶)

۸۳- گزینه ۱»

(مهم‌نورانی)

تیموریان تقریباً از نیمه دوم قرن هشتم تا اوایل قرن دهم در ایران حکومت کردند و ویرانگری‌های آنها ادامه داشت. البته بازماندگان تیمور، همچون بازماندگان چنگیز، کم و بیش از فرهنگ ایرانی تأثیر پذیرفتند و بعد از مدتی در ایران متمدن شدند. در عهد آنان، علاوه بر گسترش هنرهای چون مینیاتور، معماری و تذهیب، تاریخ‌نویسی نیز ادامه یافت و ادبیات رونقی تازه گرفت.

کسانی مانند جامی و دولتشاه کتاب‌های ارزشمندی نوشتند؛ هر چند این رونق بنیادی نبود و کتاب‌های تحقیقی این دوره عمدتاً سطحی و ادبیات دوره تقلیدی و فاقد نوآوری بود..

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، صفحه ۱۸)

۸۴- گزینه ۲»

(مهم‌نورانی)

عظام‌ک جوینی از نثرنویسان قرن هفتم است و خاندان او از افراد با نفوذ حکومت مغولان بودند. وی از نوجوانی به کارهای دیوانی پرداخت و در سفرهای متعددی حضور داشت و اطلاعات فراوانی درباره تاریخ مغولان کسب کرد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، صفحه ۱۵)

۸۵- گزینه ۱»

(سیدعلیرضا علویان)

در قرن هفتم، قالب‌های جدیدی در شعر و نثر پدید آمد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، صفحه ۱۴)

۸۶- گزینه ۲»

(سیدعلیرضا علویان)

«جامی» کتاب «نفحات الانس» خود را به تقلید از تذکرةالاولیای عطار نیشابوری در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان نوشته است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم، صفحه ۱۸)

۸۷- گزینه ۴»

(افشین کیانی)

ابیات سایر گزینه‌ها چهار پایه آوایی دارند؛ اما بیت گزینه ۴، سه پایه آوایی دارد.

غَ ر	ق	ذَ ر	یا	تِش	نِ	می	می	زَم	مَ	دَم
		۱				۲				۳

(علوم و فنون ادبی (۲)، پایه‌های آوایی، صفحه ۲۱ و ۲۲)

۸۸- گزینه ۱»

(افشین کیانی)

مرز پایه‌های آوایی گزینه ۱:

زُ	فِ	پُ ر	تا	بَ ت	مَ	را	ذَ ر	تا	ب	گَ ر
----	----	------	----	------	----	----	------	----	---	------

(علوم و فنون ادبی (۲)، پایه‌های آوایی، صفحه ۲۱ و ۲۲)

۸۹- گزینه ۴»

(سعید یغفری)

«نه مردی گر به شمشیر از جفای دوست برگردی / دهل را کاندرون باد است ز انگشتی فغان دارد»

نشانه‌های هجایی بیت: ---U / ---U / ---U / ---U

(علوم و فنون ادبی (۲)، پایه‌های آوایی، ترکیبی)

۹۰- گزینه ۱»

(اعظم نوری‌نیا)

بیت صورت سؤال و بیت گزینه ۱: «هر دو به این نکته اشاره دارند که درد عاشقی، لذت‌بخش است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهومی، ترکیبی)

روان‌شناسی

۹۵- گزینه «۳»

(مهری باهری)

با توجه به عنوان بررسی، مفاهیم «کیفیت خواب» و «فعالیت جسمانی منظم» متغیرهای این پژوهش هستند. در صورتی که این متغیرها به نحوی شفاف، دقیق، کمی و قابل اندازه‌گیری تعریف شوند، متغیرهای بررسی تعریف عملیاتی شده‌اند. نمره کمی فرد در پرسش‌نامه‌ی کیفیت خواب PSQI مصداق تعریف عملیاتی است اما اظهار به ورزش کردن یا نکردن با توجه به امکان در نظر گرفته شدن تعاریف متعدد از مفهوم «ورزش» نمی‌تواند تعریف عملیاتی دانسته شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۲ و ۱۳)

۹۶- گزینه «۱»

(میدررنا توکلی)

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: جست‌وجو باعث هدفمندی است.
گزینه «۳»: مواجهه باید به طور منظم و قاعده‌مند (گام به گام) باشد.
گزینه «۴»: جست‌وجو در پی یک موقعیت نامعین است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۷ و ۱۸)

۹۷- گزینه «۱»

(مهری باهری)

زمانی که سارا بدون در نظر گرفتن نوبت در صف وارد می‌شود، یعنی بدون در نظر گرفتن حقوق دیگران به دنبال منافع خود می‌رود که این روند مصداق بُعد اخلاقی رشد سارا است. همچنین با توجه به آنکه هول دادن هم‌کلاسی‌ها مصداق ابراز خشم سارا است، هول دادن هم‌کلاسی‌ها اشاره به بُعد رشد هیجانی سارا دارد. در نهایت عذرخواهی از هم‌کلاسی‌ها نمونه‌ای از روابط با هم‌سالان و در پی آن رشد اجتماعی سارا است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۷)

۹۸- گزینه «۲»

(فرزانه قایی)

بررسی عبارات نادرست:

الف) عوامل محیطی رشد، تا حدودی می‌تواند بر رشد یا پختگی تأثیر بگذارد.
ب) یادگیری از مهم‌ترین عوامل محیطی است که بر روی تغییرات رشدی تأثیر بسزایی دارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۱ و ۳۲)

۹۹- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

- بازی‌های موازی در ۴ یا ۵ سالگی است. در این بازی‌ها کودکان علاقه‌مندند در کنار یکدیگر باشند، ولی به تنهایی بازی کنند.
- بروز هیجانات مرکب (احساس پشیمانی، سپاسگزاری و ترحم) پیچیده‌تر بوده و باتوجه به نوع ارزیابی، ظهور متفاوتی می‌یابد.
- ابتدایی‌ترین و شاخص‌ترین جنبه رشد، رشد جسمانی - حرکتی است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۴۶، ۴۹ و ۵۱)

۱۰۰- گزینه «۴»

(فاطمه قائم‌مقامی)

کودک در ابتدا کاری را اخلاقی می‌داند که مثلاً معطوف به خوشحالی دیگران، توجه، پاداش و تنبیه باشد ولی با مرور زمان کار اخلاقی را به خاطر درستی خود، عمل انجام می‌دهد نه صرفاً خوشحال کردن دیگری. در این مثال کودک، کار در گوشی صحبت کردن را به خاطر نادرست بودنش انجام نمی‌دهد، نه تشویق و تأیید دیگران.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۵۲)

۹۱- گزینه «۲»

(ریحانه فرابفشی)

وقتی فرضیه‌ای پذیرفته می‌شود، به قانون یا اصل تبدیل می‌گردد و مجموعه قوانین، نظریه را شکل می‌دهند. در نتیجه مجموعه فرضیه‌های تأیید و پذیرفته شده، نظریه را شکل می‌دهند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۲ و ۱۳)

۹۲- گزینه «۳»

(فاطمه قائم‌مقامی)

کنترل و پیش‌بینی در روان‌شناسی، نسبت به سایر علوم تجربی پیچیدگی بیشتری دارد. انسان و رفتار او (مثلاً اراده) به عنوان موضوع مورد مطالعه، دارای ابعاد پیچیده و مختلفی است. پیچیدگی در توصیف و تبیین پیچیدگی در پیش‌بینی و کنترل را به همراه دارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۵)

۹۳- گزینه «۲»

(فاطمه صفری)

بررسی عبارت نادرست:

فرضیه در صورت پذیرفته شدن در شرایط مختلف آزمایشی به یک اصل یا قانون تبدیل می‌شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۲، ۱۳ و ۱۴)

۹۴- گزینه «۱»

(فرزانه قایی)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: جریان رسیدن به هدف را فرآیند می‌گویند. آریا برای رسیدن به پاسخ سؤال خود فرآیندی را پیموده است.

گزینه «۲»: روش علمی تابع قواعد مشخصی است که به صورت منظم طی می‌شود. مهم‌ترین تفاوت دانشمند با فرد عادی در این است که هر چند هر دو با مسئله مواجه می‌شوند، اما مواجهه دانشمند، برخلاف فرد عادی، منظم و قاعده‌مند است. (روش آریا برای دستیابی به نتیجه، روش علمی نیست، چرا که یک فرایند قاعده‌مند و منظم را به ترتیب طی نمی‌کند، مثلاً دانشمند برخلاف فرد عادی، ابتدا موقعیت نامعین را به شکل واضح و عینی تعریف می‌کند، سپس با استفاده از ابزارهای تجربی که قابلیت تکرارپذیری و تعمیم دارند به بررسی موقعیت نامعین می‌پردازد.)

گزینه «۳»: دانشمند با طرح مسئله، موقعیت‌های ناشناخته و مجهول را شناسایی می‌کند و سپس با روش‌های تجربی، سعی می‌کند تا به آن‌ها پاسخ داده و موقعیت‌ها را روشن سازد. (سؤال آریا قبلاً پاسخ داده شده و نحوه کارکرد کولر، موقعیتی مجهول، مبهم و ناشناخته نیست.)

گزینه «۴»: مشخص کردن منبع کسب آگاهی از مؤلفه‌های مهم تعریف روش علمی نیست.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۷ و ۱۸)

عربی زبان قرآن (۲)

۱۰۱- گزینه «۱»

(ولی الله نوری)

«على كُلِّ المسلمین»: بر همهٔ مسلمانان واجب است (لازم است) / «أَنْ یكونوا»: که باشند / «مشتاقین»: علاقه‌مند / «إلی الأعمال الصَّالحة»: به کارهای شایسته / «صابرین»: شکیبا

(عربی، زبان قرآن (۲)، ترجمه، صفحه ۳)

۱۰۲- گزینه «۲»

(مبیر همایی)

ترجمهٔ گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: هرکس اخلاقش بد شد، خودش را عذاب داد!
گزینه «۳»: دانش‌آموزان باید در برابر پدر و مادر خود فروتن باشند!
گزینه «۴»: ای پسرکم، نماز را به پادار و امر به معروف و نهی از منکر بنما!

(عربی، زبان قرآن (۲)، ترجمه، ترکیبی)

۱۰۳- گزینه «۴»

(مبیر همایی)

«ما أصابکم»: آنچه که به شما رسیده است (از سختی‌ها) / «عزم الأمور»: کارهای مهم

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: پندهای بزرگ‌ترها (بزرگان)، ما را به راه راست هدایت می‌کند.
گزینه «۲»: داناترین مردم کسی است که دانش دیگران را به دانش خود افزود.
گزینه «۳»: همانا پروردگارم هر خودپسند فخرفروشی را دوست ندارد.

(عربی، زبان قرآن (۲)، ترجمه، ترکیبی)

۱۰۴- گزینه «۲»

(مریم آقایی)

«محبوب‌ترین بندگان خدا نزد خدا، سودمندترین آن‌ها برای بندگان است.»
که با بیت مقابل خود تناسب ندارد.

ترجمهٔ گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «خداوند به کسی جز به اندازهٔ توانش تکلیف نمی‌دهد.»
گزینه «۳»: «دشمنی دانا بهتر از دوستی نادان است.»
گزینه «۴»: «بهترین برادران شما کسی است که عیب‌هایتان را به شما هدیه کرد.»

(دوست تو کسی است که به تو راست بگوید نه کسی که تو را تصدیق و تأیید کند.)

(عربی، زبان قرآن (۲)، مفهومی، صفحه ۱۳)

۱۰۵- گزینه «۴»

(معمور عاشوری دوجی)

در گزینه «۴»، کلمات متضاد وجود ندارد.
معنای گزینه «۴»: این نمونه‌ای تربیتی است تا به وسیله آن همهٔ جوانان هدایت شوند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «الأراذل: فرومایگان» ≠ «الأفاضل: شایستگان»
گزینه «۲»: «والد: پدر» ≠ «والدة: مادر»
گزینه «۳»: «خیر: خوبی» ≠ «شر: بدی»

(عربی، زبان قرآن (۲)، لغت، ترکیبی)

۱۰۶- گزینه «۲»

(ولی الله نوری)

کلمهٔ «مَبْتَجَر» اسم مکان است که بر وزن «مَفْعَل» و به صورت «مَبْتَجَر» درست می‌باشد.
(عربی، زبان قرآن (۲)، ضبط حرکات، صفحه ۱۰)

۱۰۷- گزینه «۲»

(معمور عاشوری دوجی)

گزینه «۲»: «شلوار»: از لباس‌های مردانه است و فقط به رنگ سیاه یافت می‌شود. (نادرست)

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «اللاغ»: حیوانی است که انسان آن را برای حمل و نقل و سوار شدن، در زندگی خود به کار می‌گیرد.

گزینه «۳»: «خودپسند»: مستبدی است که دائماً برای کسی بر خودش حقی نمی‌بیند.

گزینه «۴»: «بردباری»: همانا آن یکی از راه‌های مقاومت در برابر مشکلات و گرفتاری‌ها است.

(عربی، زبان قرآن (۲)، لغت، صفحه ۱۰)

۱۰۸- گزینه «۴»

(علیرضا قلی‌زاده)

«عَلِمَ» در این گزینه فعل امر است و اسم تفضیل نیست.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: اتقی

گزینه «۲»: الدتیا

گزینه «۳»: الأقوی

(عربی، زبان قرآن (۲)، قواعد، صفحه ۵ و ۶)

۱۰۹- گزینه «۳»

(علیرضا قلی‌زاده)

اسم تفضیل در حالت مقایسه بین دو اسم مؤنث، بر وزن «أفْعَل» می‌آید.
(فاطمة أكبر من زینب!)

(عربی، زبان قرآن (۲)، قواعد، صفحه ۵)

۱۱۰- گزینه «۳»

(مریم آقایی)

«مَلْعَباً» اسم مکان و مفعول برای فعل «شاهدت» است.

(از دور ورزشگاهی را پُر از بازیکنان دیدم.)

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «مَطْعَمٌ» مجرور به حرف جرّ است.

گزینه «۲»: «مَسْجِدٌ» نایب فاعل و مرفوع است.

گزینه «۴»: «المِفْتَاحُ» مفعول است ولی اسم مکان نیست.

(عربی، زبان قرآن (۲)، قواعد، ترکیبی)